

KUNSKAPSUNDERLAG 2022

SJÖBO

Områdesutveckling för ett socialt hållbart Borås

BORÅS STAD

Innehåll

1 Kunskapsunderlag – Sjöbo	3
1.1 Områdesutveckling för ett socialt hållbart Borås	3
2 Definitioner och sammanhang	4
2.1 Segregationskartläggning	4
2.2 Befolkningens sammansättning	4
2.3 Verksamheter och aktivitetsplatser	8
3 Så här är läget på Sjöbo – resultat tema för tema	9
3.1 Inkludering och deltagande	9
3.1.1 Statistik	9
3.1.2 Pågående arbete	12
3.2 Boende	14
3.2.1 Statistik	14
3.3 Fritid	17
3.3.1 Statistik	17
3.3.2 Pågående arbete	17
3.4 Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete	19
3.4.1 Statistik	19
3.4.2 Pågående arbete	19
3.5 Utbildning	20
3.5.1 Statistik	20
3.6 Arbete	23
3.6.1 Statistik	23
3.7 Inkomster	29
3.7.1 Statistik	29
3.8 Barns och ungas hälsa	36
3.8.1 Statistik	36
3.9 Äldres hälsa, 65+	46
3.9.1 Statistik	46
4 Slutord	55

Borås Stad 2022

Skribent: Bojana Atanasova

Grafisk form och tryck: Borås Stad

1 Kunskapsunderlag – Sjöbo

1.1 Områdesutveckling för ett socialt hållbart Borås

Stadsdelen Sjöbo ligger norr om centrum. Den sträcker sig från Boråsparken i söder upp till stranden av Öresjö, till Viskan i väster och Riksväg 42 i öster. Den framgångsrika perioden för textilindustrin bidrog till Sjöbos expansion. Det finns blandad bebyggelse på Sjöbo, hyreslägenheter, bostadsrättsföreningar, egnahemsvillor och större villor. Det finns en ganska stor andel mindre och billiga hyreslägenheter och därmed många ensamhushåll.

På Sjöbo är medelinkomsten, utbildningsnivån och förvärvsfrekvensen lägre än för Borås i sin helhet. Dessutom är seniorer en stor befolkningsgrupp på Sjöbo och statistiken visar att de äldres hälsa är sämre på Sjöbo än i andra stadsdelar i Borås. På Sjöbo finns det goda möjligheter till friluftsliv och utomhusaktiviteter, men trots detta är delaktigheten i föreningslivet bland barn och unga den lägsta i hela Borås. Även antalet föreningar är lågt.

I detta kunskapsunderlag belyser vi livsvillkoren på Sjöbo genom att jämföra området med Borås i stort utifrån ett antal mått och indikatorer. Här beskrivs också en del av de resurser som finns på området, samt de utvecklingsprocesser som pågår. Syftet med kunskapsunderlaget är att beskriva området utifrån den nya statistiken och kunskapen som finns, det i sin tur bidrar till att få en tydlighet i det strategiska folkhälsoarbetet på Sjöbo. Underlaget är tänkt att bidra till ökad samverkan mellan fler aktörer på området, och prioritering av nya och varierande aktiviteter/insatser. Alla aktörer på Sjöbo måste samarbeta för att minska skillnaderna i livsvillkor och hälsa för att främja en god och jämlik hälsa.

Kunskapsunderlaget är uppbyggt utifrån ett antal teman: inkludering och deltagande, boende, fritid, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, utbildning, arbete, inkomster, barn och ungas hälsa samt äldres hälsa. Varje tema beskrivs utifrån statistik och pågående arbete på området.

Statistiken i kunskapsunderlaget redovisas utifrån Statistiska centralbyråns (SCB) så kallade demografiska statistikområden (DeSO). I dagsläget finns 77 DeSO i Borås, varav fem på Sjöbo Johannelund, Sjöbo Syd, Sjöbo Väst, Sjöbo Centrum, Sjöbo Norr. Framtagandet och analys av statistik är genomförd under våren 2022 av Sweco.

2 Definitioner och sammanhang

2.1 Segregationskartläggning

Kunskapsunderlaget bygger på Borås Stads välfärdsbokslut som Borås Stad tagit fram sedan år 2000. Bokslutet beskriver hälsans fördelning i befolkningen utifrån olika indikatorer. Detta kunskapsunderlag gör ett lokalt nedslag på Sjöbo.

Målet med välfärdsbokslutet är att skapa ett mer jämlikt samhälle och öka den sociala hållbarheten i Borås. Socialt hållbart Borås innehåller tre prioriterade målområden:

- God start i livet och goda uppväxtvillkor
- Förutsättningar för arbete
- Bostäder och närmiljö

I ett förebyggande arbete görs insatser på tre olika nivåer: universell, selektiv och indikerad nivå. Kunskapsunderlaget ska anta ett ”hela staden” perspektiv, ett långsiktigt och strategiskt arbete, som är kunskapsbaserat. Det lokala folkhälsoarbetet och preventiva insatser, samt verksamhetsinsatser från olika aktörer på Sjöbo, samverkar för att tillsammans med invånarna utveckla Sjöbo till ett attraktivt, trevligt och tryggt område.

Med tillgång till ny statistik på fler geografiska områden kan Borås Stad tydligt se vilka områden som är mest utsatta och behöver extra fokus. De områdena på Sjöbo är:

- Sjöbo Johannelund
- Sjöbo Centrum
- Sjöbo Norr

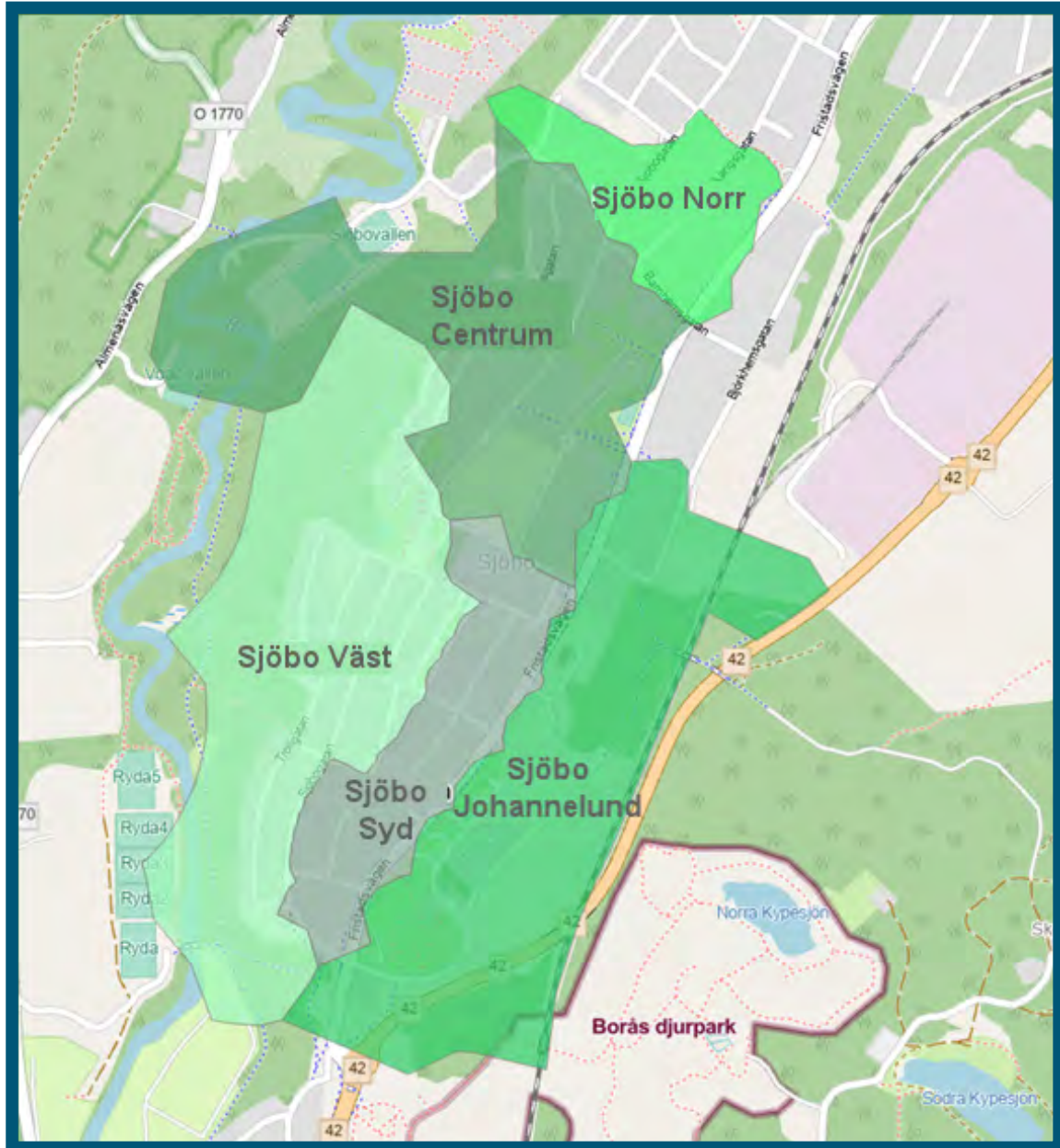
I dessa områden bor det människor med lägst utbildningsnivå, med lägst inkomster, lägsta andelen i arbete, högsta andelen långtidsarbetslösa, högsta andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll och de som har minst boyta. Idén är att minska skillnaderna i livsvillkor mellan olika geografiska områden i Borås, samt minska skillnaderna i livsvillkor mellan olika grupper i Borås. Ytterligare målsättning är att öka inkludering och delaktighet i Borås.

2.2 Befolkningens sammansättning

År 2018 bodde totalt 5 829 invånare på Sjöbo. Baserat på Statistiska centralbyråns (SCB) indelning i demografiska statistikområden, DeSO-områden bodde en knapp tredjedel, 1 801 personer, i området kring Sjöbo Centrum. Därutöver bodde vardera drygt 1 000 personer i områdena kring Sjöbo Norr (1 028 personer), Sjöbo Syd (1 110 personer) och Sjöbo Johannelund (1 043 personer). I området kring Sjöbo Väst bodde 847 personer.

DESO-OMRÅDEN:

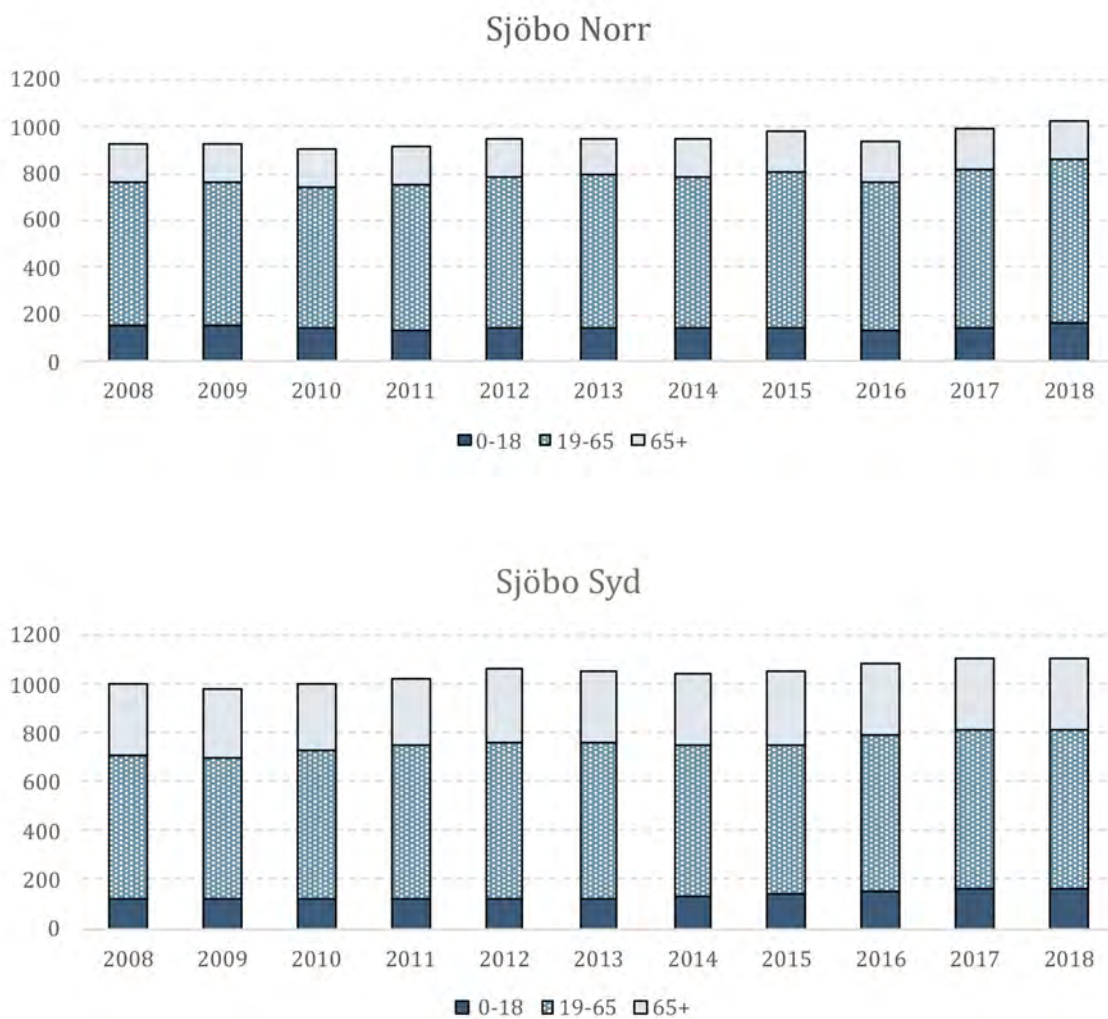
Statistiska centralbyrån delar in Sverige i 5 984 områden mellan 700 och 2 700 invånare. Indelningen tar hänsyn till de geografiska förutsättningarna så att gränserna, i möjligaste mån, följer exempelvis gator, vattendrag och järnvägar.

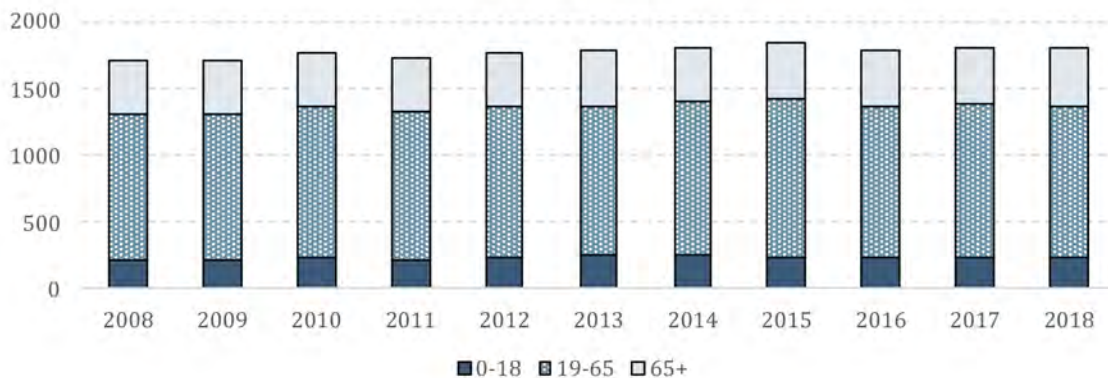
FIGUR 1A. Karta över Sjöbo.

Mellan 2008 och 2018 ökade Sjöbos befolkning med 477 personer där befolkningssammansättningen var åldersmässigt i det närmaste oförändrad mellan dessa år. På Sjöbo bodde en lägre andel barn och unga under 18 år än i Borås i sin helhet. I Borås var 23 procent av befolkningen upp till 18 år, på Sjöbo var andelen som högst 16 procent kring Johannelund och Sjöbo Norr och 13 procent kring Sjöbo Centrum. På Sjöbo bodde istället en högre andel äldre än i Borås i sin helhet. I genomsnitt i Borås var 18 procent av befolkningen äldre, på Sjöbo var andelen som högst 26 procent kring Sjöbo Syd.

FIGUR 1B. Antal boende efter ålder, 2008–2018.

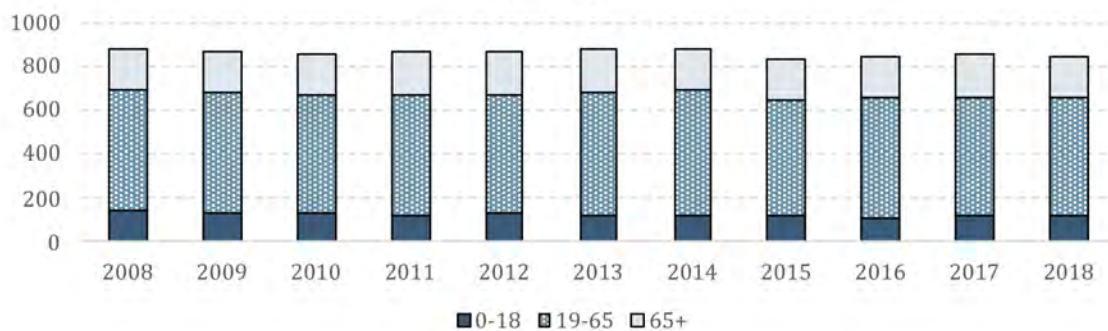
Sjöbo Centrum

Sjöbo Johannelund

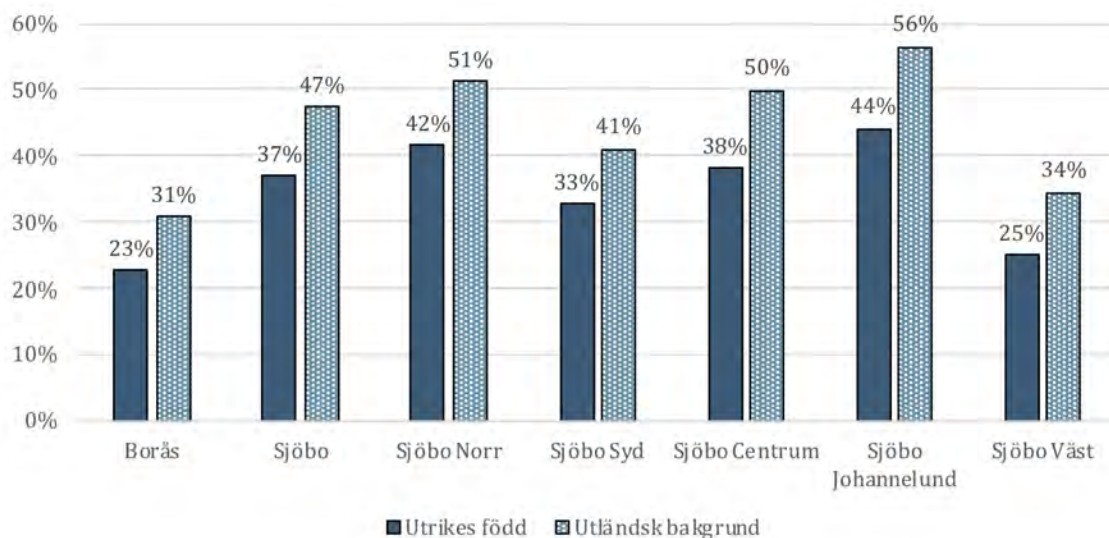

Sjöbo Väst

I Borås var 23 procent av befolkningen år 2018 född i ett annat land och 31 procent hade utländsk bakgrund, det vill säga var antingen född i ett annat land än Sverige eller hade två utrikesfödda föräldrar. På Sjöbo var dessa andelar något högre år 2018. Här var 37 procent födda i ett annat land och 47 procent hade utländsk bakgrund. Högst andel med utländsk bakgrund på Sjöbo bodde kring Sjöbo Johannelund (56 procent) och lägst andel kring Sjöbo Väst (34 procent).

FIGUR 2. Andel boende på Sjöbo uppdelade i procent efter utrikes född respektive utländsk bakgrund (2018).

2.3 Verksamheter och aktivitetsplatser

Sjöbo torg är en central plats på området. Runt torget finns många av de samverkanspartners som bidrar till arbetet med en förbättrad folkhälsa på Sjöbo: mötesplatsen, öppen ungdomsverksamhet, biblioteket, Medborgarlabbet, Närhälsan, familjecentralen och Sjöboskolan.

På Sjöbo finns sex förskolor och tre grundskolor, varav en friskola.

Det finns en familjecentral på området, i direkt anslutning till Sjöbo torg. På familjecentralen bedriver Borås Stad, i samverkan med Närhälsan, flera verksamheter under ett och samma tak. Här finns barnmorskemottagning, barnvårdscentral, social rådgivning och öppen förskola med ett eget småbarnsbibliotek. Familjecentralen riktar sig till gravida och familjer med barn från 0 år till dess att de börjar i förskolan.

Det finns många fina gröns- och strövområden i direkt anslutning till Sjöbo och även närhet till vatten, fiske och bad finns genom både Viskan och Almenäs vid Öresjö. Här finns en stor potential till vidareutveckling på Sjöbo.

Det finns en aktivitetspark som är välbesökt och i direkt anslutning till Trollstigen, en pedagogisk upplevelsestig för barn och unga och alla andra.

Vid Öresjö ligger Sjöbo Arena, en plats för olika idrottsaktiviteter, som drivs av Borås GIF.

3 Så här är läget på Sjöbo – resultat tema för tema

3.1 Inkludering och deltagande

Det är en mänsklig rättighet att få vara delaktig i samhället, vilket framgår av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (rättighetsstadgan, artikel 19, 20 och 21). Människor har rätt att påverka de offentliga verksamheter de använder. Att det finns möjlighet för människor att delta och påverka sina liv, både i sin närmiljö och samhället i stort, är också grundläggande för ett samhälles sammanhållning. Delaktighet krävs för att samhället ska ha förmåga att finna gemensamma lösningar och möjliggörs genom tillit och sammanhang. Det motsatta innebär att människor känner maktlöshet, större utanförskap och att tillit minskar – det vill säga motsatsen till det som ofta beskrivs som ett socialt hållbart samhälle.

3.1.1 Statistik

Valdeltagande – riksdagsval

Valdeltagande brukar användas som en indikator på delaktighet i samhället.

FÖR ATT FÅ RÖSTA TILL RIKSDAGEN MÅSTE DU:

- Ha fyllt 18 år
- Vara svensk medborgare

FÖR ATT FÅ RÖSTA TILL REGIONFULLMÄKTIGE OCH KOMMUNFULLMÄKTIGE:

- Ha fyllt 18 år och varit folkbokförd i Sverige i minst 3 år. Du behöver alltså inte ha svenskt medborgarskap för att rösta i dessa två val

ELLER

- Ha fyllt 18 år, vara folkbokförd i Sverige och ha medborgarskap i något av EU:s medlemsländer eller ha medborgarskap i Island eller Norge.

I Borås röstade 86,4 procent av de röstberättigade invånarna i riksdagsvalet år 2018. På Sjöbo var andelen lägre, 76,6 procent.

I riksdagsvalet år 2022 röstade 81 procent av de röstberättigade invånarna i Borås. På Sjöbo var andelen lägre, 68,8 procent.

I valet till riksdagen sänktes valdeltagandet med 5,4 procentenheter i Borås och 7,8 procentenheter på Sjöbo. Den nationella sänkningen var cirka 3 procentenheter i jämförelse med valet 2018.

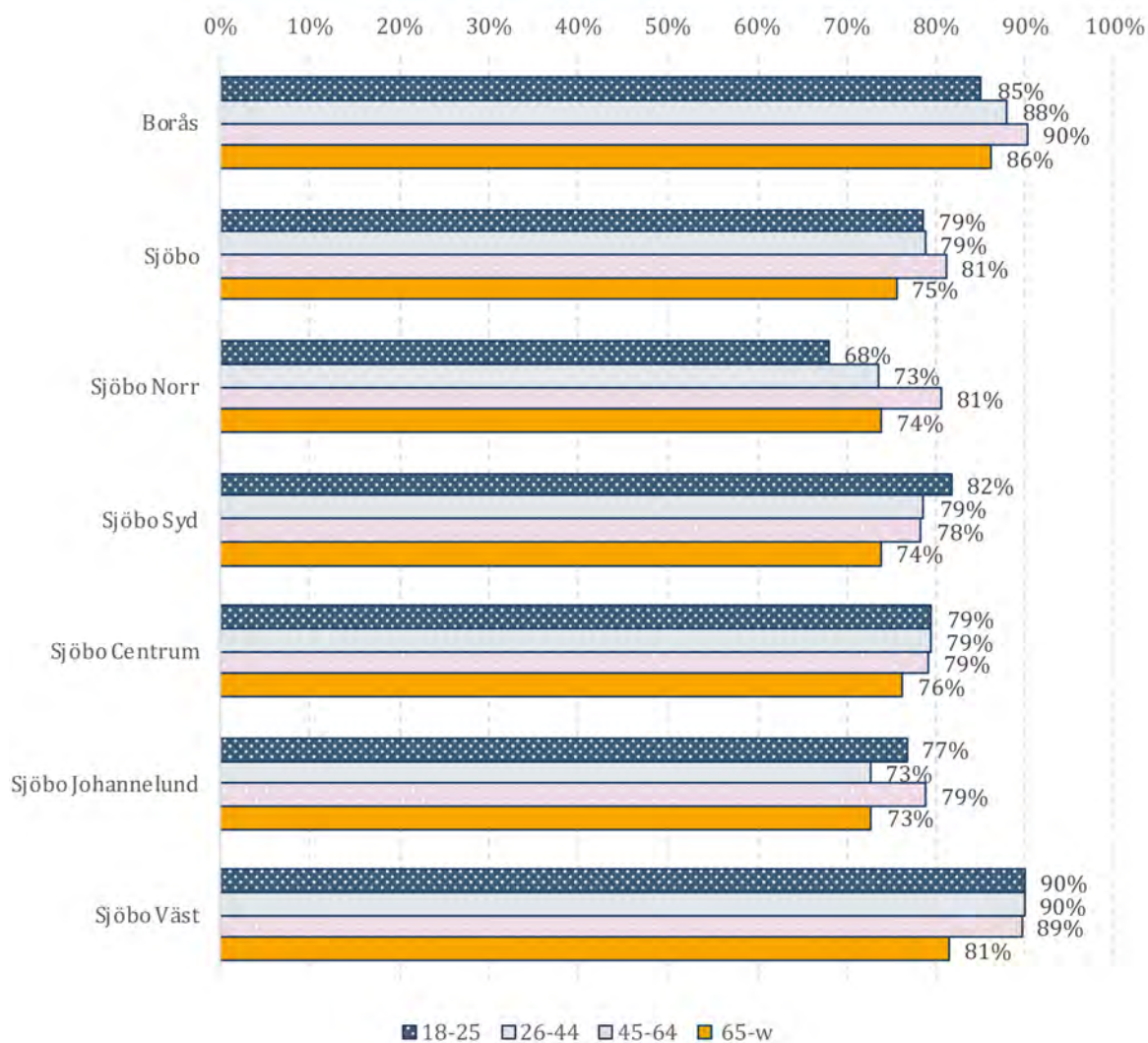
FIGUR 3. Valdeltagandet i det allmänna valet 2014, 2018 samt 2022 för hela området Sjöbo.

Valdeltagande Sjöbo	Riksdag	Kommun	Region
Allmänna valet 2014	76,1 %	72,2 %	72,1 %
Allmänna valet 2018	76,6 %	73,1 %	72,6 %
Allmänna valet 2022	68,8 %	64,1 %	64,4 %

Valdeltagandet har sjunkit i samtliga val mellan år 2018 och år 2022. I riksdagen sjönk valdeltagandet med 7,8 procentenheter, i kommunen med 9 procentenheter och i regionen med 8,2 procentenheter.

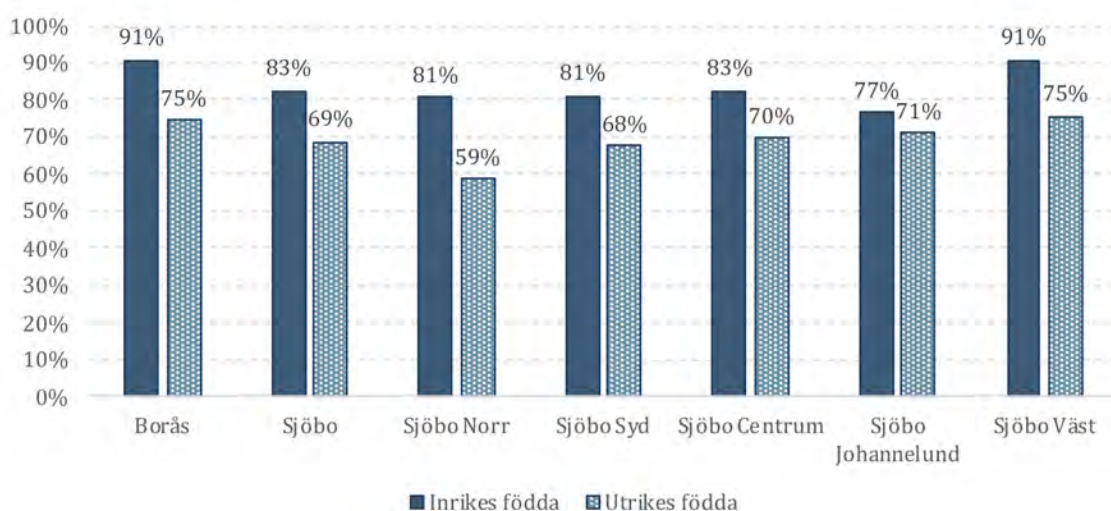
Bland samtliga röstberättigade i Borås var år 2018 valdeltagandet högst i åldern 45–64 år och något lägre i åldersgrupperna 18–44 år, samt 65 år och äldre. På Sjöbo varierar detta mellan områdena. Kring Sjöbo Väst är valdeltagandet högt, förutom bland de 65 år eller äldre. Ett lågt valdeltagande bland äldre finns också bland boende kring Sjöbo Syd, där 18–25 åringar hade ett högt valdeltagande. Relativt lågt valdeltagande hade invånarna på Sjöbo Norr och på Johannelund i alla ålderskategorier.

FIGUR 4. Andel röstberättigade som deltog i riksdagsvalet år 2018, uppdelade i procent efter ålder, på Sjöbo och i Borås.

Det var relativt stora skillnader mellan inrikes och utrikes födda vad gäller valdeltagandet. I Borås röstade 90,7 procent av de inrikes födda och 74,5 procent av de utrikes födda. Detta gällde också i samtliga områden i Sjöbo. Invånarna kring Sjöbo Väst röstade andelsmässigt som genomsnittet för Borås och var det område som hade högst valdeltagande bland inrikes födda. En påfallande låg andel valdeltagande bland utrikesfödda hade boende kring Sjöbo Norr, med knappa 60 procent. På Johannelund var andelarna låga både bland ut- och inrikes födda och skillnaderna mellan dessa grupper relativt små.

FIGUR 5. Andel röstberättigade som deltog i riksdagsvalet år 2018, uppdelade i procent efter in- respektive utrikes födda, på Sjöbo och i Borås.

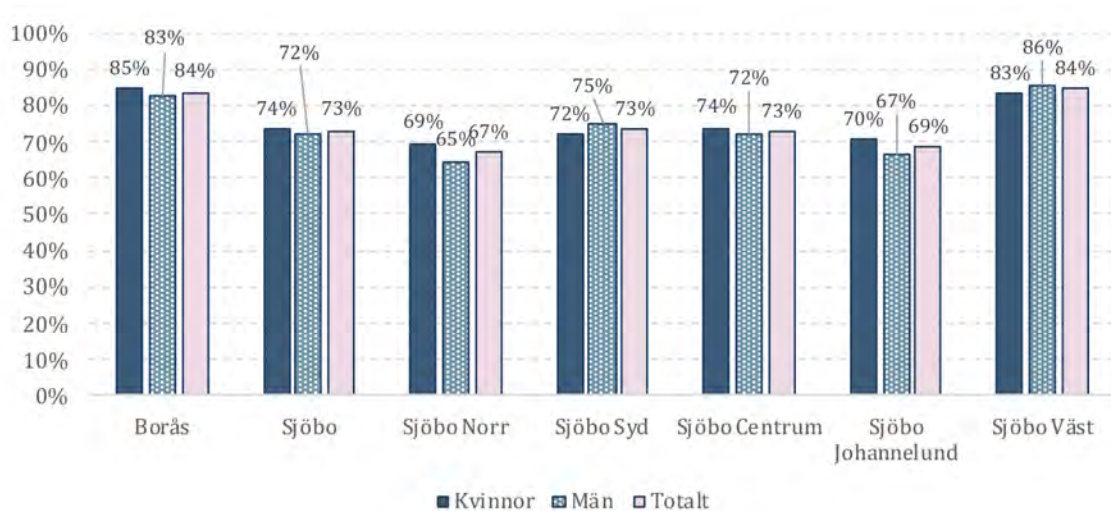

Valdeltagande – kommunal

Jämfört med riksdagsvalet var knappt 6 000 fler personer röstberättigade i kommunalvalet år 2018. Bland de som var röstberättigade i kommunalvalet, men inte i riksdagsvalet, var valdeltagandet relativt lågt – omkring 30 procent. Sammantaget gör detta att andelen deltagande i kommunalvalet totalt sett var lägre än i riksdagsvalet.

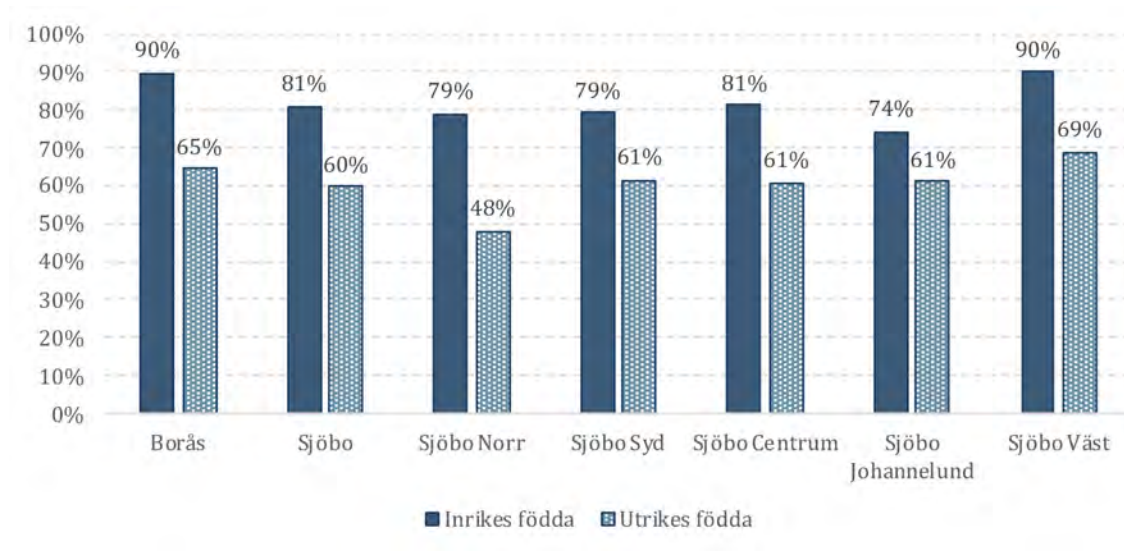
Knappt 84 procent av de röstberättigade i hela Borås deltog i kommunvalet 2018. Liksom i riksdagsvalet röstade fler kvinnor än män i Borås i sin helhet, medan skillnaderna mellan könen varierade på Sjöbo. Kring Sjöbo Syd och Sjöbo Väst röstade män i högre utsträckning än kvinnor i kommunalvalet medan det motsatta gällde framför allt kring Sjöbo Norr och på Johannelund.

FIGUR 6. Andel röstberättigade som deltog i kommunvalet 2018, uppdelade i procent efter kön, på Sjöbo och i Borås.

Andelen inrikes födda, både i Borås i stort och på Sjöbo, som röstade i kommunalvalet var marginellt lägre än andelen som röstade i riksdagsvalet. Många av de inrikes födda var svenska medborgare, och de röstade antingen i alla val eller inte i något av valen. Bland utrikes födda var andelen lägre. Här var fler röstberättigade, men de som inte var svenska medborgare röstade i relativt låg utsträckning. Kring Sjöbo Norr var andelen utrikes födda som röstade i kommunalvalen under 50 procent.

FIGUR 7. Andel röstberättigade som deltog i kommunvalet 2018, uppdelade i procent efter in- respektive utrikes födda, på Sjöbo och i Borås.

3.1.2 Pågående arbete

Insatser för att öka valdeltagandet till de allmänna valen

I samband med de fyra senaste allmänna valen (2010, 2014, 2018 och 2022) har olika insatser genomförts kopplade till att försöka öka valdeltagandet på Sjöbo.

Valdeltagande är en indikator för delaktighet och det kan också vara ett riktmärke för människors tillit och förtroende. Genom att satsa för ett ökat valdeltagande på områden där valdeltagande är lågt bidrar vi med ökad delaktighet och tillit i samhället. Fritids- och folkhälsoförvaltningen satsade på olika kunskaphöjande aktiviteter, bland annat har verksamheter och lokala aktörer fått utbildning för att öka kunskapen hos personal och andra nyckelaktörer som möter boende på Sjöbo. Vi har haft samverkan med valkansliet och vi har gjort en kampanj med bland annat affischer och informationsmaterial på flera språk som delades ut i området, samt en förtidsröstningslokal som var öppen på Sjöboskolan under helger.

Kontinuerliga aktiviteter för att främja inkludering och deltagande

I syfte att öka delaktighet, inflytande, inkludering och tillit pågår ett antal aktiviteter på Sjöbo.

Sjöbodagen

Sedan 20 år tillbaka arrangeras Sjöbodagen den första lördagen i september. Dagen genomförs i samverkan med olika verksamheter, föreningar och andra aktörer. Det är underhållning, aktiviteter, utställare, loppis, korvgrillning m.m. Sjöbodagen är en stor områdesdag för hela familjen.

Sjöboveckan

År 2017 valde man att förlänga och utveckla Sjöbodagen mot ett mer ungdomsperspektiv, med mer aktiviteter riktade mot ungdomar. År 2020 var Sjöboveckan inställd på grund av coronapandemin. År 2021 valde vi att utveckla och förlänga dagen till en Sjöbovecka i början av september med idrott, kultur och roliga aktiviteter såsom bingo, föreläsningar, musik och dans, fotboll, grill, loppis, m.m. I samband med Sjöboveckan 2022 hade vi en muralmålning på torget, besök från IF Elfsborg och panelsamtal om stadens fotbollshistoria.

Medborgarlabbet

Under Kraftsamling Sjöbo har det startats ett ”medborgarlabb” centralt på Sjöbo torg. Här kan invånarna ”labba” och därmed vara medskapande i sitt eget bostadsområde och sin egen framtid. Invånare på Sjöbo har även kunnat söka idébidrag från Kraftsamling Sjöbo för att på så sätt kunna realisera sina egna initiativ och stärka inflytande och delaktighet i områdets utveckling. Idén är att Medborgarlabbet hålls levande även när det nya Sjöbohuset kommer på plats.

Boendemöten

Under en torgkväll på Sjöbo i april 2022 organiserade lokala områdesaktörer ett boendemöte angående nya Sjöbohuset. På ett boendemöte får de boende information från olika verksamheter och möjlighet att ställa frågor. På boendemötet visades ritningar på nya Sjöbohuset i Medborgarlabbet. Invånare fick möjlighet att lämna förslag och idéer på nya Sjöbohuset, medan barnen hade möjlighet att måla hur de vill att det nya Sjöbohuset ska se ut. Dessa målningar visade vi sen på Sjöbodagen i september.

Julmarknad

De senaste åren organiserar vi en julmarknad på Sjöbo torg i mitten av december. Tack vare våra samarbetspartner sprider vi julkänsla på området med barnteater, dans runt granen, lotteri, loppis, livemusik, julpåsar för barnen, julfika och mycket mer.

Nätverk för verksamma aktörer

Fritids- och folkhälsoförvaltningen har samverkansuppdraget för lokalt inflytande, demokrati och mötesplatser och är sammankallande och ansvariga för nätverk barn och unga och områdesnätverk.

Nätverk barn och unga träffas tre gånger varje termin. Deltagare är chefer inom skola, individ- och familjeomsorg, arbetslivsförvaltningen, öppen ungdomsverksamhet, bibliotek samt polisen.

Områdesnätverket träffas tre gånger varje termin och är ett nätverk för verksamheter, föreningar och organisationer under frivilliga former. Områdesnätverket har gemensamt enats om att mötena ska fokusera på just nätverkandet, att träffa varandra och dela erfarenheter samt sprida sina respektive aktiviteter.

Nätverken på Sjöbo fungerar mycket väl. Närvaron och engagemanget är högt och dessa två nätverk är mycket viktiga arenor för det lokala folkhälsoarbetet på Sjöbo.

Kommande arbete

Aktörer på Sjöbo satsar nu på att organisera en jobb- och utbildningsmessa, samt en föreningsdag på området.

Syftet med jobb- och utbildningsmässan är att hjälpa våra invånare att träffa framtida arbetsgivare och utbildningsaktörer. Det blir en satsning för att minska arbetslösheten på området.

Med en föreningsdag vill vi kalla alla föreningar som är intresserade av att samverka på området och på det sättet kommer vi att öka deltagande i föreningslivet på Sjöbo.

I september/oktober 2022 påbörjas förberedelse till ombyggnation av det nya Sjöbohuset, vilket innebär en förflyttning till ersättningslokaler. Biblioteket och öppen ungdomsverksamhet flyttar till tillfälliga lokaler runt torget. Nya Sjöbohuset förväntas att vara klart i slutet av 2023. Efter ombyggnationen kommer alla verksamheter (mötesplatsen, öppen ungdomsverksamhet, biblioteket, Medborgarlabbet) vara under ett och samma tak.

3.2 Boende

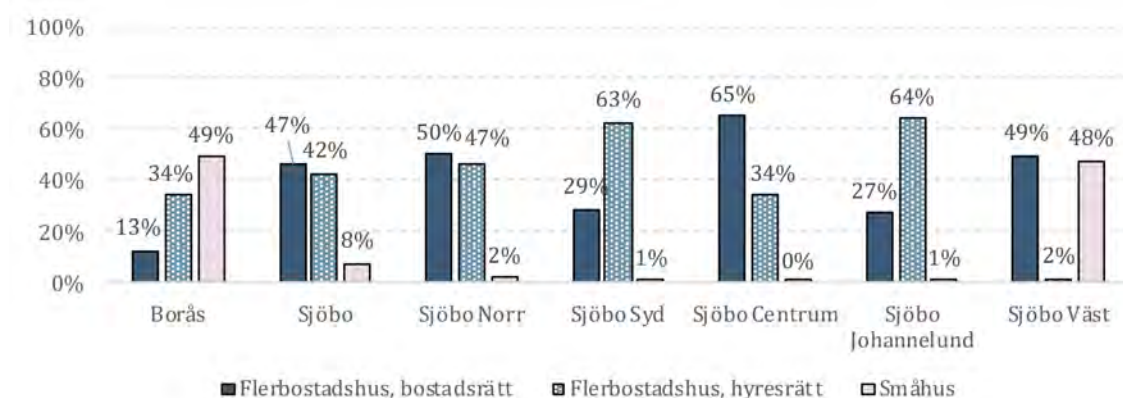
Alla människor har rätt till en tillräcklig levnadsstandard (artikel 5 i Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna), vilket innebär att alla människor har rätt till en bostad, mat, kläder samt hälsovård och nödvändiga sociala tjänster för sin egen samt familjens hälsa och välbefinnande. Att ha ett boende och en närmiljö av bra kvalitet med tillgång till tillgängliga grönområden och offentliga platser innebär att man har en stabil boendesituation och känner trygghet, tillit och möjlighet till delaktighet i sin nära omgivning. Detta är avgörande förutsättningar för människors hälsa och har en central roll för att klara andra delar av livet, till exempel utbildning och arbete.

3.2.1 Statistik

Boende

2018 bodde nästan 50 procent av invånarna i Borås i ett småhus. 13 procent var boende i en bostadsrätt och 34 procent i en hyresrätt. På Sjöbo var 47 procent bosatta i flerbostadshus, 42 procent i hyresrätt och endast 8 procent bodde småhus.

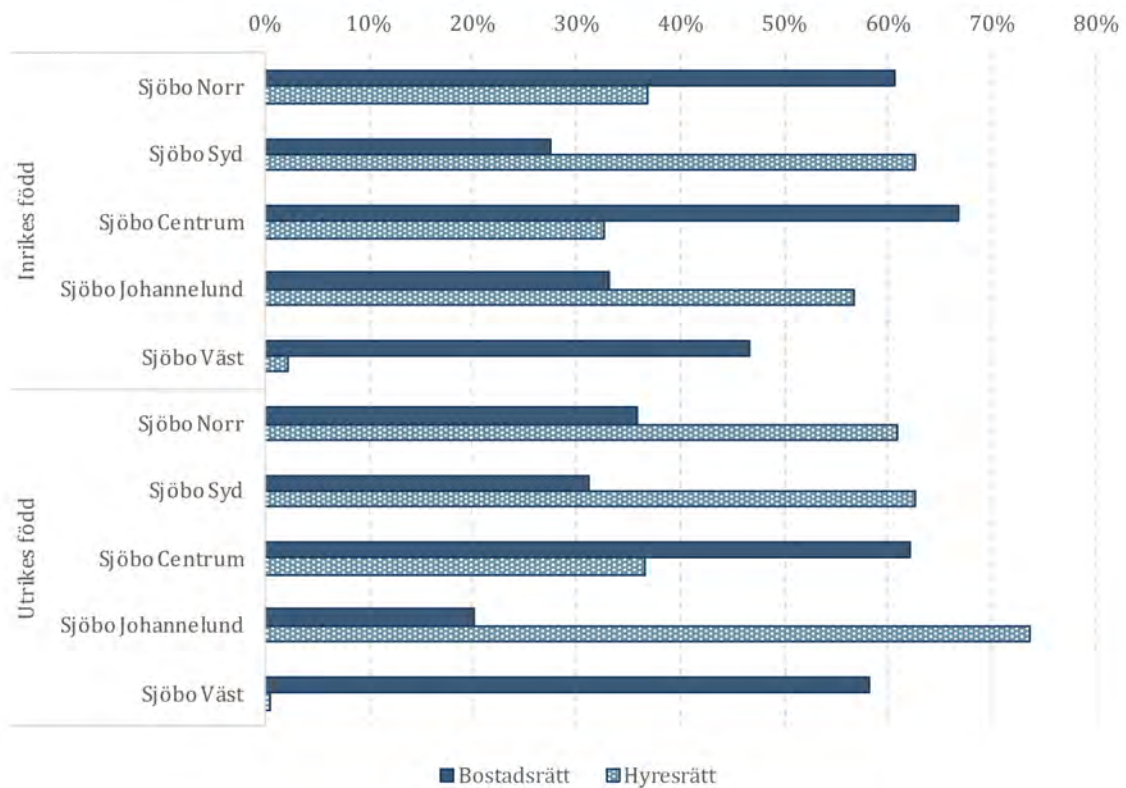
FIGUR 8. Andel boende efter upplåtelseform, i procent, 2018.

På Sjöbo varierar boendeformen stort inom de demografiska områdena. Kring Sjöbo Väst bodde nästan hälften av invånarna i småhus och lika många i en bostadsrätt, få personer bodde i en hyresrätt. Kring Sjöbo Syd bodde 63 procent av invånarna i en hyresrätt.

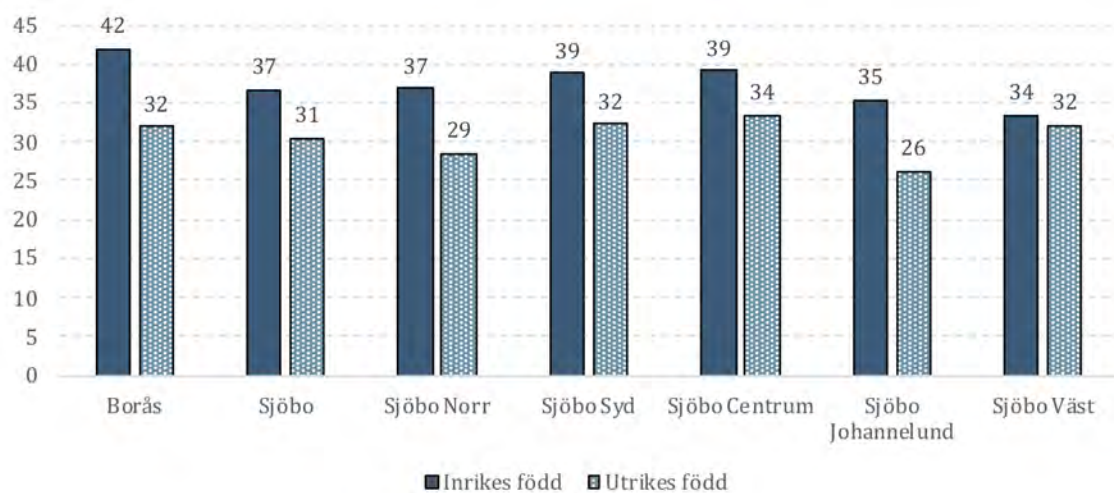
Skillnaden mellan in- och utrikes födda var som störst på Sjöbo Norr. 61 procent av de inrikes födda bodde där i en bostadsrätt medan samma andel, 61 procent, av de utrikes födda bodde i en hyresrätt.

FIGUR 9. Andel boende efter upplåtelseform och in- respektive utrikes förr, i procent år 2018.

Den genomsnittliga bostadsytan bland Borås invånare (2018) var 40 kvadratmeter per person. Invånarna på Sjöbo bodde något mer trångt med 34 kvadratmeter per person. I Borås hade utrikes födda generellt sett färre kvadratmeter per person. Det visade sig tydligt på Sjöbo där utrikes födda i genomsnitt hade 6 kvadratmeter mindre än inrikes födda. På Sjöbo var det de utrikes födda på Johannelund som hade minst yta per person.

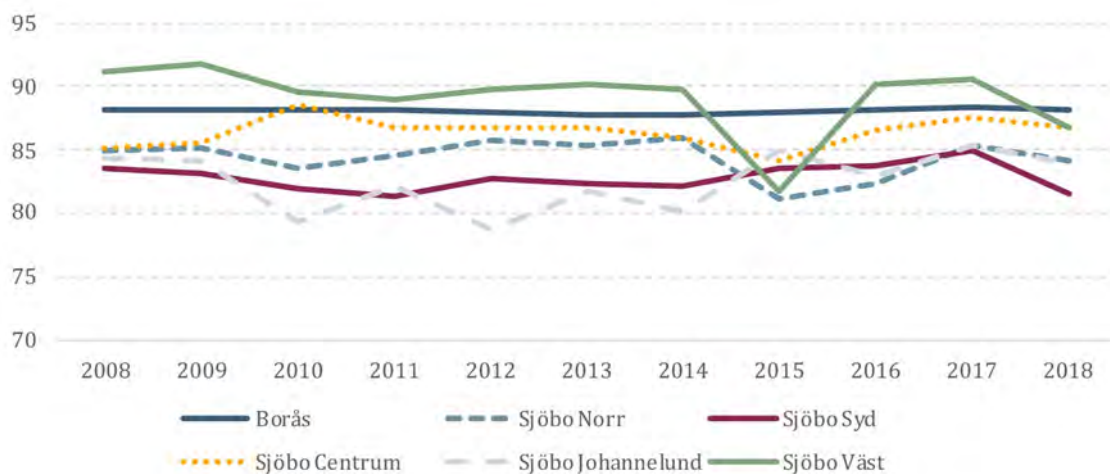
FIGUR 10. Kvadratmeter per person 2018.

Kvarboende

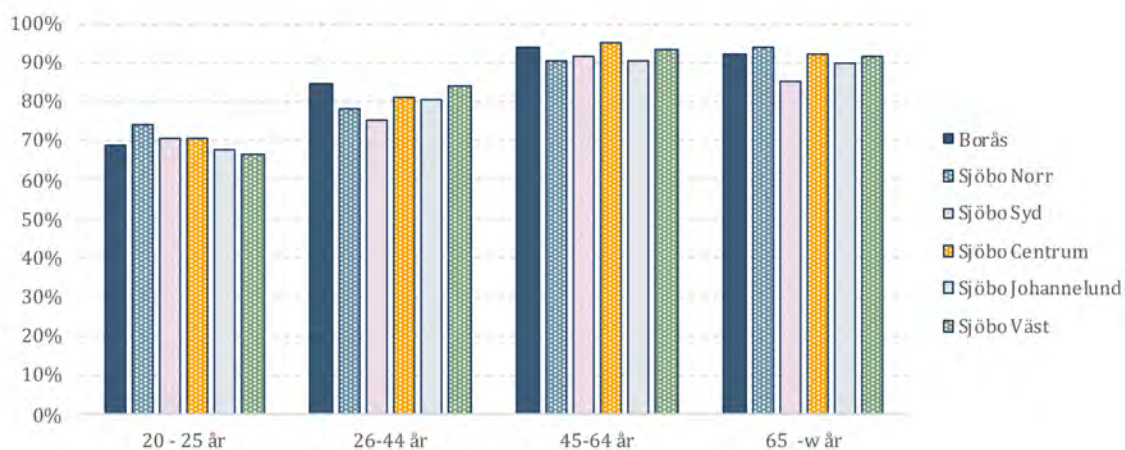
Ett sätt att mäta kvarboende är att se hur stor andel av de boende som även bodde i området ett år tidigare. I Borås som helhet bodde varje år ungefär 88 procent av befolkningen kvar i sitt område 2018. I de flesta områden på Sjöbo var andelen kvarboende genomgående lägre än i Borås i sin helhet. Undantaget är Sjöbo Väst som de flesta år låg högre än kommunens genomsnitt. Lägre andel bodde kvar på Sjöbo Norr, Sjöbo Syd och Sjöbo Johannelund. Observera att det gjordes ändringar av områdesgränser 2015 vilket här framför allt påverkar Sjöbo Väst. Det som ser ut som en kraftig minskning är inte personer som flyttat utan som bor i områden som fått en förändrad gräns.

FIGUR 11. Andel procent kvarboende, det vill säga som bodde kvar sedan året före, 2018.

Att byta bostad är bland annat tätt förknippat med olika faser i livet. Studier, familjebildning och att bli äldre samverkar med byte av bostad. Delar vi upp andelen kvarboende efter ålder ser vi att personer mellan 20 och 25 år i högre utsträckning bodde kvar kring Sjöbo Syd men att andelen sedan minskade. Vi ser också att skillnaderna gentemot Borås i sin helhet blir mindre när statistiken delas upp i ålder och att det främst är i åldern 26–44 år där en större andel boende på Sjöbo tenderar att byta boende.

FIGUR 12. Andel i procent kvarboende, efter ålder 2018.

3.3 Fritid

God hälsa är en rättighet (artikel 24 och 25 i Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna) och en grundläggande förutsättning för att människor ska nå sin fulla potential och bidra till samhällets utveckling. Men för att uppnå en jämlik hälsa behöver tyngdpunkten läggas på insatser tidigt i barnens liv. Det är under barn- och ungdomstiden som förutsättningarna för resten av livet skapas.

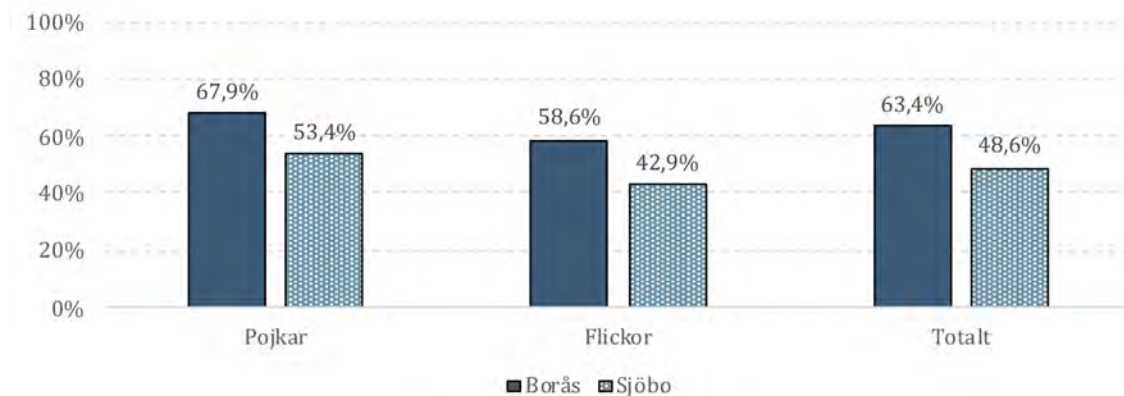
För att stimulera barns utveckling är fritidsaktiviteter viktiga; en meningsfull fritid kan kompensera för det som föräldrarna och andra vuxna inte förmår.

3.3.1 Statistik

Deltagande i föreningsdriven idrott

2021 var andelen idrottande mellan 7 och 25 år lägre på Sjöbo än i Borås i sin helhet. Både bland flickor och pojkar ser vi ett lägre föreningsdeltagande än i Borås i sin helhet. Elevenkäten baseras på specifika åldersgrupper och kan därför avvika från figur 13 nedan som beskriver alla åldrar mellan 7 och 25 år.

FIGUR 13. Personer mellan 7 och 25 år som var föreningsaktiva i en förening ansluten till RF per december 2021. Statistiken baseras på postnummer. För Sjöbo ingår postnumren 50640, 50641, 50642, 50643, 50644, 50646, 50647 och 50648.

3.3.2 Pågående arbete

Föreningsliv

Det finns ca 8 föreningar registrerade på Sjöbo. Det finns även områdesnätverk som driver olika sakfrågor.

Borås GIF är Sjöbos enda idrottsförening. Borås GIF grundades 1936 och har sektioner inom fotboll, innebandy, orientering, skidor, linedance, dans, paddle, discgolf och motion. Klubbstugan som är placerad på Sjöbo Arena har två fotbollsplaner och en discgolf-bana. I Knektås har Borås GIF en lokal med många olika aktiviteter såsom: mountainbikeleder, vandringsleder, orientering, paddel, m.m.

Idrottsrörelsens studieförbund SISU är en aktör på området som bland annat har som uppdrag att erbjuda barn och unga idrottsaktiviteter. De genomför en spännande satsning på Sjöboskolan och utbildar mellanstadieelever i ledarskap och rörelseglädje. Grundtanken med satsningen är att elever på frivillig basis ska kunna inspirera yngre elever genom att hålla i rörelse rika rastaktiviteter.

I mars 2021 startade Arenaskolan att driva sin verksamhet på Sjöboskolan. Grundtanken var att se skolan som en arena för utveckling av verksamheter även utanför skoltid. Syftet med Arenaskola är att erbjuda barn och ungdomar i stadsdelen Sjöbo en rolig och meningsfull fritid samt ge utökat socialt liv på Sjöbo. Arenaskola skapar aktiviteter efter skoldagens slut med stöd av föreningsliv, bostadsbolag och andra kommunala verksamheter där samverkan är ett nyckelbegrepp i arbetet. Arenaskolan är en satsning utifrån Socialt hållbart Borås, och ska därmed bidra till att uppnå det övergripande målet ”Stärka förutsättningarna för jämlika livsvillkor och god hälsa”. Under det övergripande målet finns också olika målområden där Arenaskolan ligger under målområdet ”skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor” med följande strategier:

1. Stärka vuxna kring barnet.
2. Främja barns språkutveckling på samtliga arenor där barn vistas.
3. Barn och unga ska ha tillgänglig och meningsfull fritid.
4. Barn och unga ska ges förutsättningar att fullfölja sina studier.

Arenaskolan erbjuder ett program med olika aktiviteter måndag till fredag efter skoltid. Barnen kan spela bordtennis, pingis, innebandy, futsal, dansa, umgås på fritidsgården eller testa längdskidor. Aktiviteterna leds av representanter från områdets aktörer och är kostnadsfria. I samverkan med RF-SISU, Fritids- och folkhälsoförvaltningen och lokalt föreningsliv, finns idrottsskola på Sjöbo sedan oktober 2021. Idrottsskolan är en del av Arenaskolans rörelsesatsning.

Sedan maj 2021 finns Torsdagsklubben i Sjöbohallen. Här anordnas spontanaktiviteter, extra läxhjälp och mellanmål i samverkan med fritidsgården, AB Bostäder, Victoriahem, olika studieförbund och lokala föreningar.

I förlängningen leder detta till många positiva samhällseffekter och förhoppningsvis gynnas även det viktiga föreningslivet genom att fler barn och ungdomar hittar den fritidsaktivitet som de brinner för. I förlängningen bidrar det även till att området utvecklas och blir en trygg, trevlig och attraktiv plats att bo på.

Idrottsföreningar kan söka kommunala bidrag om de avser att erbjuda verksamhet i socialt utsatta områden. Bidraget är till för att föreningar ska kunna kompensera för mindre sponsorintäkter och ett lägre ideellt engagemang bland föräldrar, men också för att de ska ha möjlighet att ha lägre medlems- och träningsavgifter.

3.4 Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

Trygghet är komplext och skapas inte endast av en typ av aktivitet. Trygghet innebär att känna tillit och säkerhet. Det krävs även en avsaknad av rädsla, oro och risk. Verksamheter och näringsliv som är öppna och aktivt skapar trygghet och bidrar till att fler vill vistas på platsen. Att boende känner varandra och att det finns en gemenskap skapar trygghet. Vi måste fortsatt utveckla Sjöbo som en trygg och välkomnande utemiljö. Syftet med brottsförebyggande arbete är att minska, begränsa eller eliminera brottslighet och dess skadeverkningar.

BORÅS RENT OCH SNYGGT är ett samarbete mellan Borås Stad, Borås Energi och Miljö, polisen i Borås, Borås City, Navet Science Center, Bostäder i Borås och Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Samarbetet syftar till att långsiktigt minska nedskräpning och bidra till en attitydförändring kring nedskräpning.

EST – EFFEKTIV SAMORDNING FÖR ÖKAD TRYGGHET är en del av det brottsförebyggande rådet i Borås och ingår som del av samverkansöverenskommelsen mellan Borås Stad, polisen och Bostäder i Borås. Genom gemensam inrapportering kartläggs och analyseras otrygghetsskapande händelser som sedan kan hanteras med gemensamma åtgärder. Lägesbilderna visar dels enskilda isolerade händelser, dels mönster av återkommande händelser.

3.4.1 Statistik

Under sommaren 2022 genomförde Borås Stad en ny trygghetsmätning. Syftet med trygghetsmätningen var att fånga den lokala trygghetsbilden i form av upplevda problem, utsatthet för brott samt oron att utsättas för brott. Mätningen visade att otryggheten ökat på flera sätt jämfört med senaste mätningen 2019.

Det som sticker ut är att fler uppger att de ser otrygghetsskapande inslag i den fysiska miljön såsom: nedskräpning, skadegörelse och störande trafik. Exempelvis ser 56 procent fortkörande bilar minst 1 gång i veckan, vilket är en ökning från 36 procent 2019. Även andelen som ser buskörning med moped och personer som bryter trafikregler har ökat.

Andelen som oroar sig över brottsligheten i bostadsområdet har ökat från 24 procent 2019 till 37 procent 2022. Det är signifikant fler än i Borås totalt (18 procent).

Otryggheten på Sjöbo får även stora konsekvenser på de boendes livskvalitet och rörelsefrihet. Var tredje person på Sjöbo undviker särskilda platser, har tagit en annan väg eller har avstått en aktivitet på grund av otrygghet eller oro att utsättas för brott.

Trots att otryggheten ökar så sticker Sjöbo inte ut jämfört med andra stadsdelar i Borås vad gäller faktisk utsatthet för brott.

3.4.2 Pågående arbete

En trygghetsvandring genomfördes av Borås Stad oktober 2020. Vandrigen genomfördes runt Sjöbo torg, på och runt Sjöboskolan och via skogsvägen till Sjöbovallen, hundrastplatsen, lekplatser och åter till Sjöbo torg. De flesta ärenden som noterades handlade om belysningsfrågor, men även om höga häckar. Enligt Borås Stads rutiner har ärendena lagts in i Infracontrol, ett digitalt system där ärendena dokumenteras och fördelas mellan förvaltningar och verksamheter.

Borås Stads handbok för trygghet i offentliga miljöer finns som stöd vid ombyggnationer, drift och skötsel. Den ska ligga till grund för olika insatser kopplat till tryggheten på Sjöbo. Därtill finns Borås rent och snyggt samt effektiv samordning för ökad trygghet (EST) som viktiga samordningsforum. Samtliga verksamheter i området ansvarar för tryggheten på området också.

EST-arbetet började i september 2022 på Sjöbo och går framåt med fler aktörer som är med i arbetet. Ju fler aktörer som är med på Sjöbo, desto bättre koll får vi på tryggheten på området, och då kan vi sätta in åtgärder på rätt plats. Idag rapporterar Bostäder, Engelska skolan, Fältgruppen, Sjöbohuset och Victoriahem. Sjöboskolan är på gång. Vi vill involvera fler typer av aktörer framöver.

3.5 Utbildning

Arbetslöshet drabbar särskilt utsatta grupper som ungdomar, personer med kort utbildning, personer födda utanför Europa och personer med funktionsnedsättning. Utbildningsnivån påverkar vilka förutsättningar man har att etablera sig på arbetsmarknaden – ju kortare utbildning en människa har, desto större risk för arbetslöshet. Dessutom löper barn som växer upp med arbetslösa föräldrar större risk för att själva bli arbetslösa.

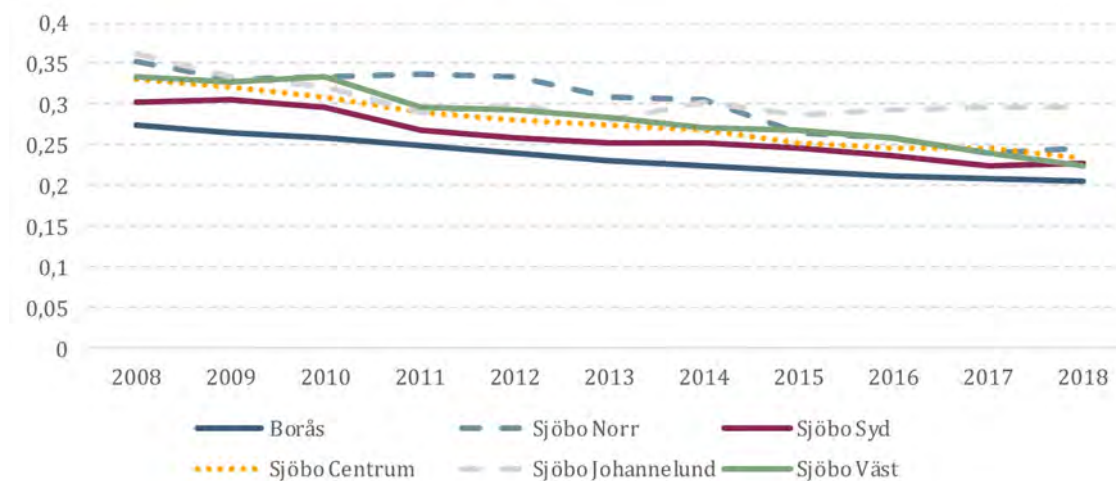
3.5.1 Statistik

Utbildning – vuxna

Utbildning betraktas som en av de viktigaste komponenterna för minskad segregation. Med utbildning ökar möjligheterna till arbete och inkomst, och därmed också för ökad delaktighet. Människor som invandrat till Sverige har inte alltid fått möjlighet till utbildning i sitt hemland och utbildningsnivån kan därför vara låg i denna grupp.

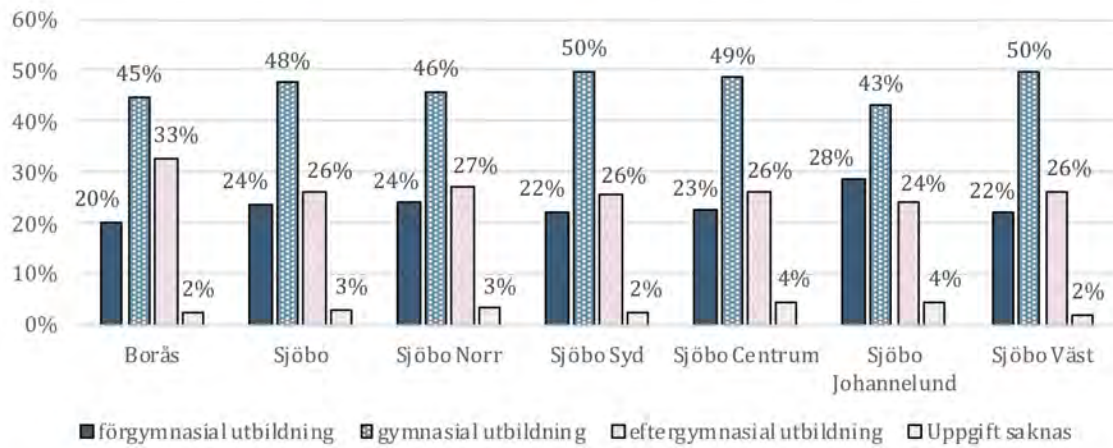
I Borås Stad hade 21 procent av samtliga invånare mellan 20–64 år högst en förgymnasial utbildning år 2018. Andelen har sjunkit för varje år sedan 2008. I samtliga områden på Sjöbo har över tid fler invånare haft en låg utbildningsnivå jämfört med Borås i sin helhet. Andelarna har minskat och närmat sig nivån för Borås med undantag för Johannelund där andelen har sjunkit lika mycket som Borås, 6 procentenheter.

FIGUR 14. Andel i befolkningen 16–74 år med högst grundskola eller motsvarande, förändring från år 2008 till 2018.

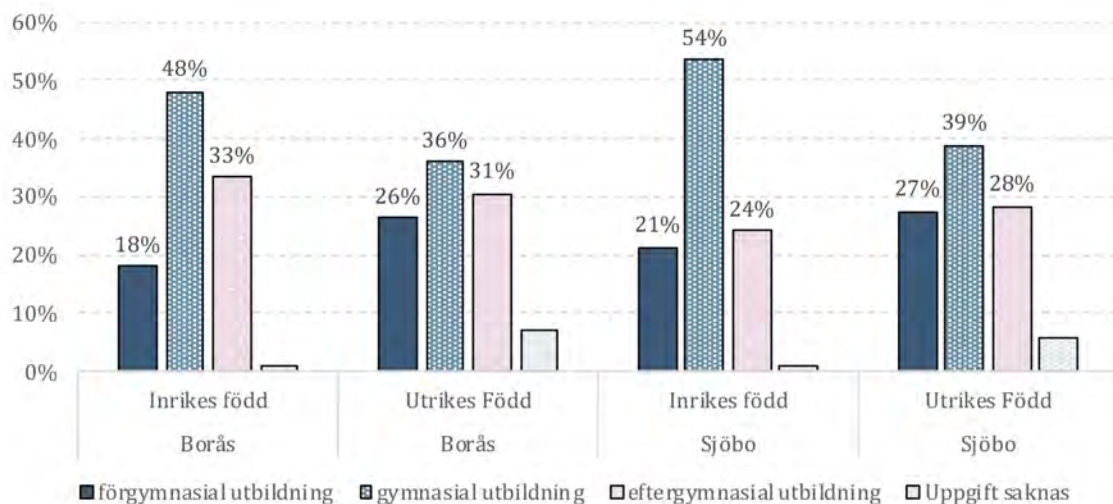
2018 hade totalt 33 procent av invånarna i Borås mellan 16–74 år en eftergymnasial utbildning. På Sjöbo var motsvarande andel lägre, 26 procent. Lägst andel med eftergymnasial utbildning fanns på Johannelund där andelen med högst förgymnasial utbildning var som högst (i det området fanns också en något högre andel där uppgift saknas, vilket brukar bero på att personerna är nya i landet).

FIGUR 15. Andel i befolkningen 16–74 år, uppdelad i procent efter utbildningsnivå (2018).

Utrikes födda på Sjöbo hade, liksom i Borås i sin helhet, i högre utsträckning högst förgymnasial utbildning. En högre andel utrikes födda än inrikes födda på Sjöbo hade eftergymnasial utbildning. 28 procent av de utrikes födda på Sjöbo hade en eftergymnasial utbildningsnivå att jämföra med 24 procent bland inrikes födda. Det var tvärtom hur det såg ut i Borås totalt.

FIGUR 16. Andel i befolkningen 16–74 år, uppdelad i procent efter utbildningsnivå samt efter inrikes- respektive utrikes födda (2018).

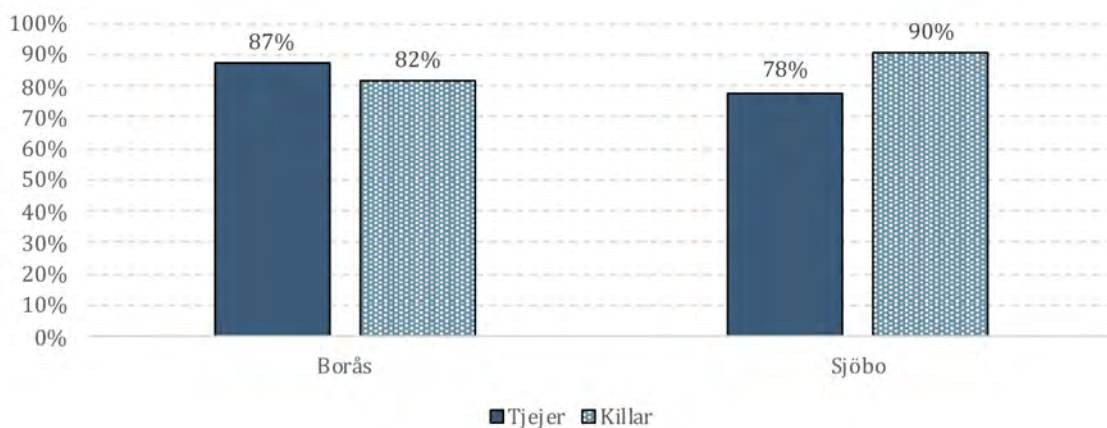

Utbildning – unga

Det vanligaste måttet för att beskriva hur ungdomar lyckas i skolan är huruvida de har nått gymnasiebehörighet efter grundskolan. Att uppnå gymnasiebehörighet ger möjlighet att läsa vidare på ett nationellt program och där lära sig ett yrke eller förbereda sig för högskolestudier.

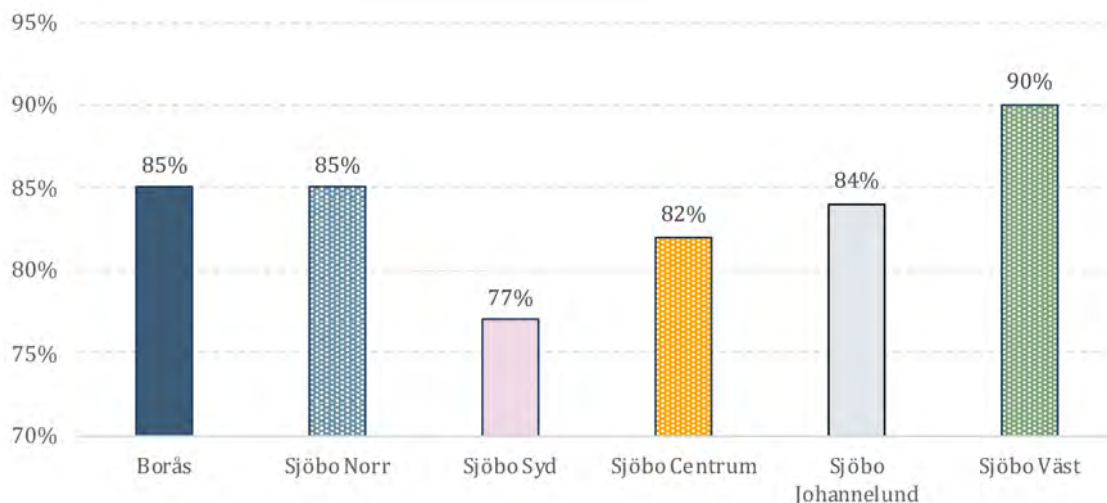
Det är vanligt att fler tjejer än killar når gymnasiebehörighet. Så var det också i Borås 2018 i sin helhet. På Sjöbo däremot nådde år 2018 fler killar gymnasiebehörighet efter årskurs 9 (vi påminner om att det bor få unga på Sjöbo och antalet elever som går ut årskurs 9 årligen totalt var mellan omkring 30 och 40 elever). Det är svårt att dra generella slutsatser baserat på så få personer och variationen mellan åren är stor.

FIGUR 17. Andel pojkar och flickor som nådde gymnasiebehörighet i Borås och på Sjöbo år 2018.

2018 var 85 procent av barnen mellan 1–5 år i hela Borås inskrivna på förskola. På Sjöbo varierar inskrivningsgrad, både över tid och mellan områden. År 2020 var andelen inskrivna barn lägst kring Sjöbo Syd och högst kring Sjöbo Väst. Dessa områden utmärker sig även över tid med låg respektive hög andel inskrivna barn.

FIGUR 18. Andel inskrivna barn i förskolan i Borås och i områdena på Sjöbo 2020.

3.6 Arbete

Rätten till arbete och tillfredsställande arbetsförhållande handlar om allas rätt till anständiga arbetsvillkor och anständiga arbetstillfällen (artikel 23 i Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna). En väl fungerande arbetsmarknad betyder hög sysselsättning och låg arbetslöshet. Det betyder också att människors kunskaper och förmågor används på ett produktivt sätt. Att ha ett arbete stärker känslan av att ha kontroll över sitt eget liv och att man är delaktig i samhället.

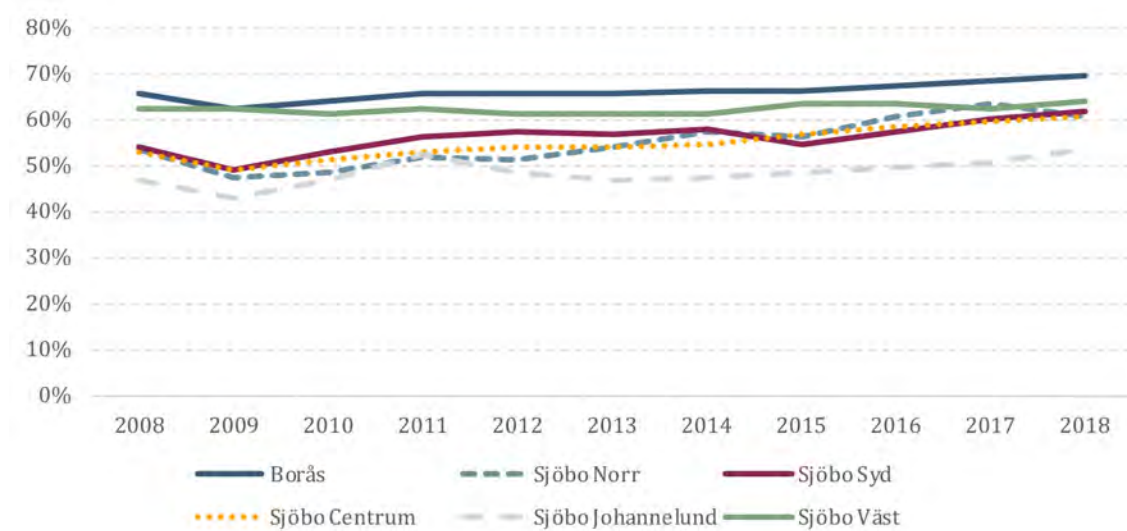
3.6.1 Statistik

Förvärvsarbete

Att ha ett arbete att gå till är av stor betydelse både för individen och för samhället. En hög arbetslöshet bidrar starkt till både socialt och ekonomiskt utanförskap.

Att vara förvärvsarbetande betyder att man har ett arbete oavsett omfattning. Det kan innebära heltids- eller deltidsanställning, eller handla om anställning på enstaka timmar. Andelen förvärvsarbetande¹ från 16 år och uppåt har ökat mellan år 2008 och 2018, både bland alla invånare i Borås och på Sjöbo. År 2009 förvärvsarbetade 54 procent av invånarna på Sjöbo, en andel som hade stigit till 60 procent år 2018. Störst är ökningarna i områdena kring Sjöbo Norr, Sjöbo Syd och Sjöbo Centrum. Av samtliga invånare i Borås år 2018 förvärvsarbetade som jämförelse 69 procent.

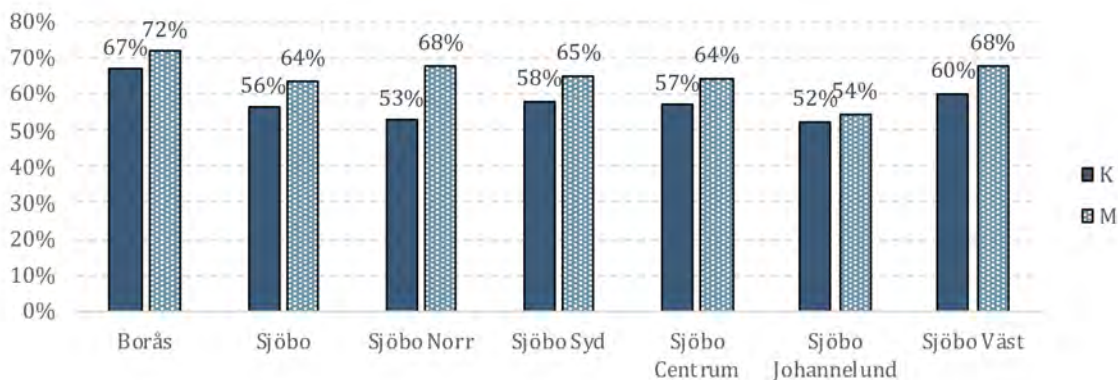
FIGUR 19. Andel förvärvsarbetande, i procent, på Sjöbo och i Borås år 2008–2018.

¹ Till förvärvsarbetande räknas även personer i åtgärd om åtgärden ger någon form av inkomst (över 99 kr/ månad).

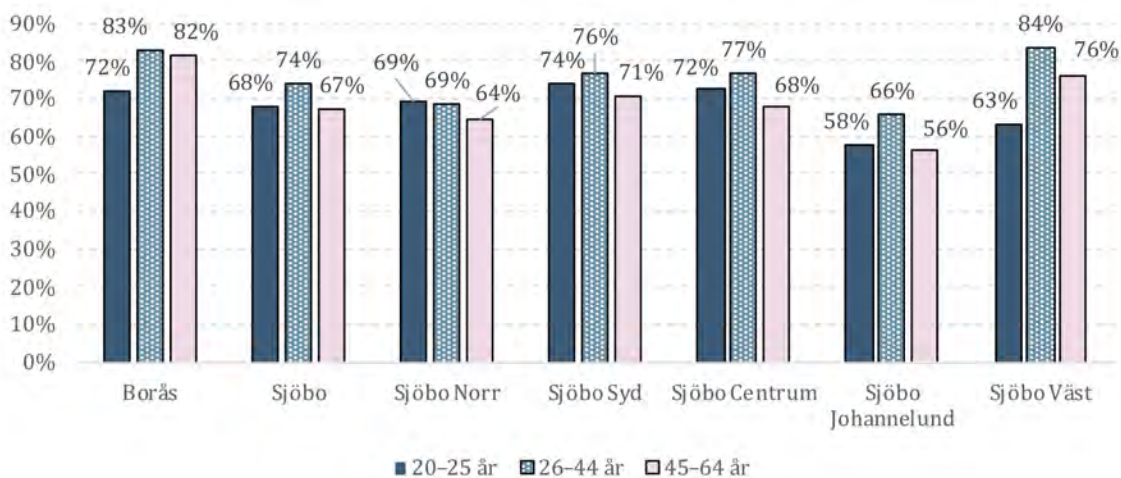
På Sjöbo var kvinnor i lägre utsträckning än män förvärvsarbetande. Så var det också i hela Borås, men där var skillnaden mindre. Av alla invånare i Borås som var över 16 år förvärvsarbetade 72 procent av männen och 67 procent av kvinnorna. På Sjöbo var skillnaden mellan könen störst bland de boende kring Sjöbo Norr där 53 procent av kvinnorna och 68 procent av männen hade ett förvärvsarbete.

FIGUR 20. Andel förvärvsarbetande, uppdelade i procent efter kön, på Sjöbo och i Borås (2018).

Om vi bortser från de yngsta (under 20 år) och från de äldsta (över 65 år) var skillnaden mellan hela Borås och Sjöbo som störst bland invånarna mellan 45 och 64 år. I den åldersgruppen hade 82 procent i Borås ett förvärvsarbete medan andelen var 67 procent på Sjöbo. Den lägsta andelen förvärvsarbetande på Sjöbo bland boende i åldern 45–64 år var 56 procent på Johannelund.

FIGUR 21. Andel förvärvsarbetande, uppdelade i procent efter ålder, på Sjöbo och i Borås (2018).

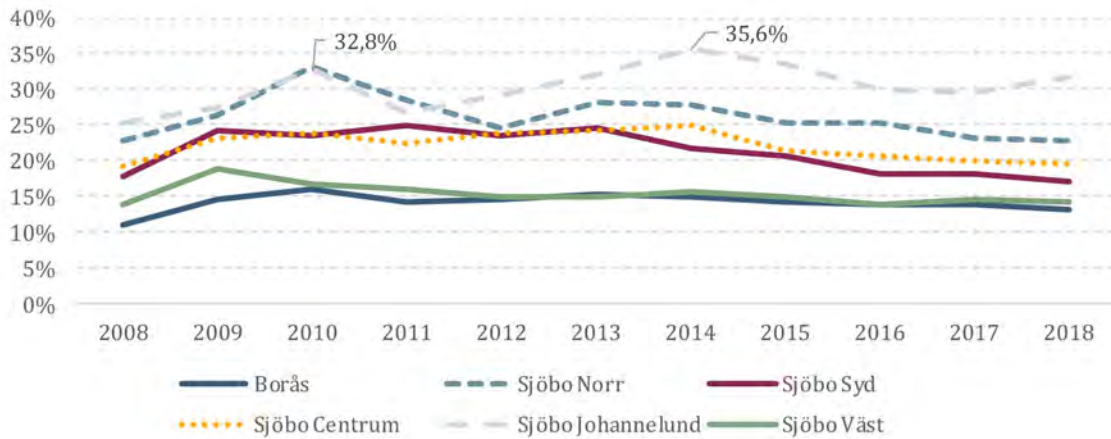

Arbetslöshet

Det finns en rad olika mått som beskriver arbetslöshet i en befolkning. Det mått vi använder här har beräknats som antalet inskrivna arbetsökande vid arbetsförmedlingen i åldersgruppen 20–64, dividerat med hela bokningen.

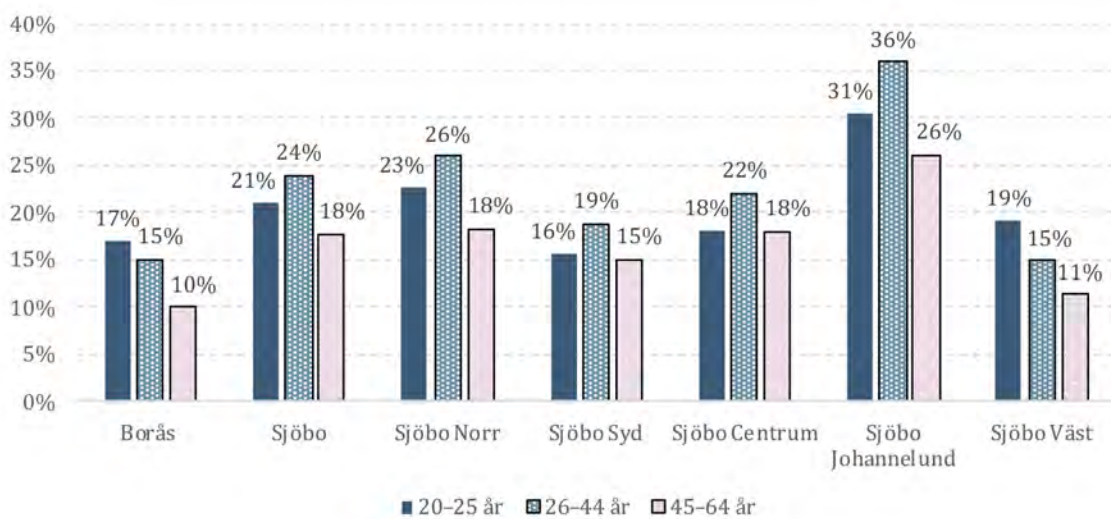
Arbetslösheten på Sjöbo var som högst år 2010 då en dryg fjärdedel, 26 procent, var arbetslösa. Vid den tidpunkten var en tredjedel både kring Sjöbo Norr och på Johannelund arbetslösa. Därefter har arbetslösheten minskat i de flesta områdena men är fortsatt relativt hög på Johannelund.

FIGUR 22. Andel förvärvsarbetande, uppdelade i procent efter ålder, på Sjöbo och i Borås (2018).

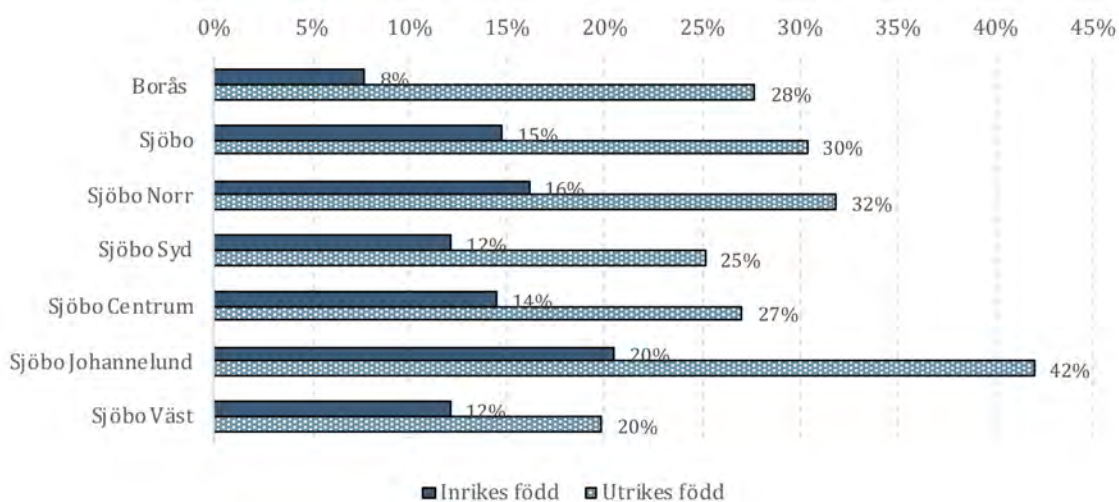
I Borås som helhet var arbetslösheten som högst bland unga personer (20–25 år). I denna åldersgrupp var 17 procent arbetslösa, därefter sjönk andelen i åldrarna däröver. På Sjöbo var visserligen de unga arbetslösa i betydligt högre utsträckning än i hela Borås. Men det som skiljer Sjöbo från den trend vi ser för hela Borås är att arbetslösheten var som högst bland invånarna mellan 26 och 44 år. Den höga arbetslösheten i denna åldersgrupp var tydlig i samtliga områden på Sjöbo förutom kring Sjöbo Väst. Johannelund hade den högsta arbetslösheten av samtliga områden på Sjöbo. Bland invånare mellan 26 och 44 år var arbetslösheten mer än dubbelt så hög som i Borås i sin helhet.

FIGUR 23. Andel arbetslösa, uppdelade i procent efter ålder, på Sjöbo och i Borås (2018).

Utrikesfödda var arbetslösa i högre utsträckning än inrikes födda, både på Sjöbo och i hela Borås. Kring Johannelund var 42 procent av de utrikes födda arbetslösa. Lägst andel arbetslösa bland utrikes födda fanns bland invånarna kring Sjöbo Väst.

FIGUR 24. Andel arbetslösa, uppdelade i procent efter in- respektive utrikes född, på Sjöbo och i Borås (2018).

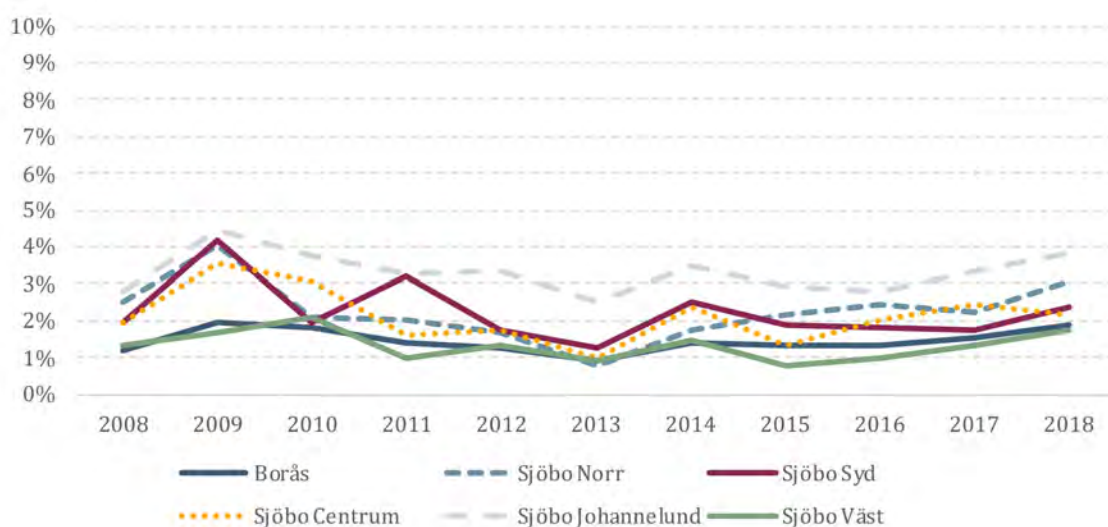

Långtidsarbetslöshet

För att räknas som långtidsarbetslös ska man ha varit arbetslös i minst 6 månader. Samtidigt som arbetslösheten minskade ökade andelen långtidsarbetslösa, vilket indikerar att personer med kortare inskrivningstider snabbare fått ett arbete medan de långtidsarbetslösa har svårare att komma in i arbetslivet. Uppgifter från arbetsförmedlingen från år 2021 beskriver att hälften av de långtidsarbetslösa då hade varit det i mer än 2 år.

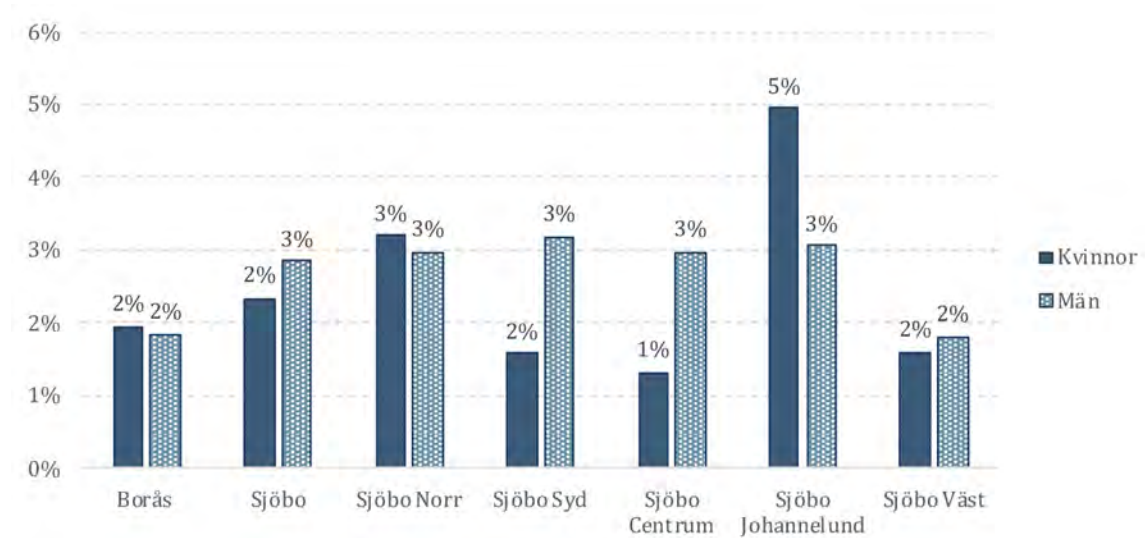
I hela Borås befolkning var knappt 2 procent långtidsarbetslösa, medan knappt 4 procent av de boende på Johannelund hade varit arbetslösa mer än 6 månader år 2018.

FIGUR 25. Andel långtidsarbetslösa i procent, på Sjöbo och i Borås år 2008–2018.

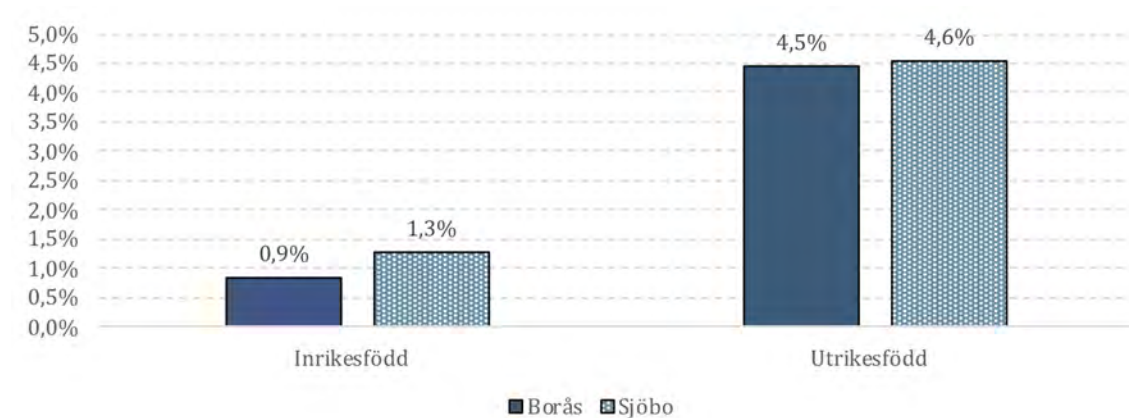
Andelen inskrivna arbetslösa var på Sjöbo högre (23 procent) bland männen än bland kvinnorna (19 procent). I den andel av befolkningen där arbetslösheten varat över längre tid var trenden på Sjöbo i sin helhet densamma. Framför allt gällde detta områdena kring Sjöbo Syd och Sjöbo Centrum där män i högre utsträckning än kvinnor var långtidsarbetslösa. På Johannelund var tvärtom fler kvinnor arbetslösa under lång tid.

FIGUR 26. Andel långtidsarbetslösa, uppdelade i procent efter kön, på Sjöbo och i Borås (2018).

Långtidsarbetslösheten var både i Borås i sin helhet och på Sjöbo betydligt högre bland de utrikes födda i befolkningen. Inrikes födda på Sjöbo var alltså arbetslösa i högre utsträckning men kom snabbare i arbete än utrikes födda.

FIGUR 27. Andel långtidsarbetslösa, uppdelade i procent efter in- respektive utrikes född, på Sjöbo och i Borås (2018).

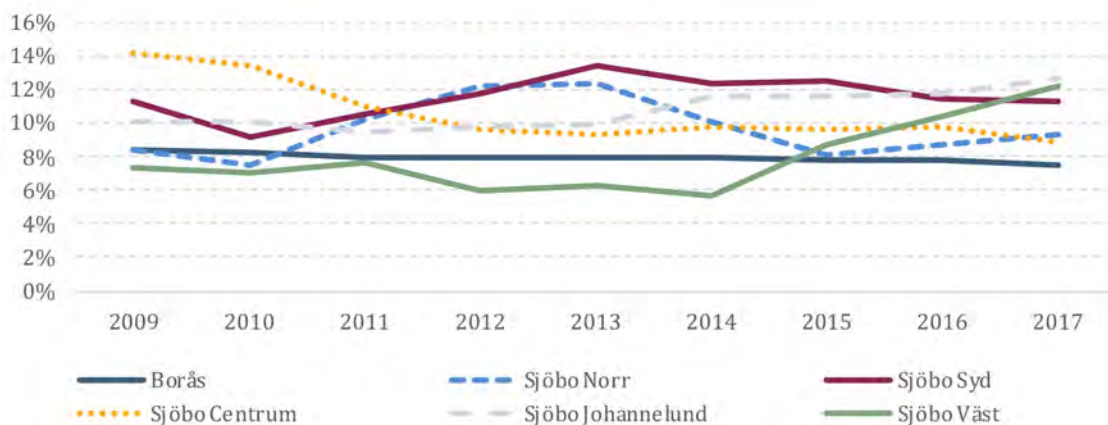

Unga som varken arbetar eller studerar

Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) är en viktig målgrupp. Målet för den svenska ungdomspolitikerna är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. De som ingår i gruppen UVAS är unga mellan 16–29 år som är folkbokförda i Sverige och under ett helt kalenderår inte har haft inkomster över ett basbelopp (47 300 kr år 2020) och som inte heller har haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

Andelen unga är få i de olika områdena på Sjöbo. Figuren baseras därför på så kallade glidande medelvärden för att bättre kunna tydliggöra trender. Varje tidpunkt beskrivs av medelvärdet för de 3 närmaste åren, och punkten för år 2009 avser därmed exempelvis ett medelvärde för åren 2008–2010.

FIGUR 28. Andel unga som varken arbetar eller studerar i procent, på Sjöbo och i Borås. Glidande 3-års medelvärden år 2008–2018.

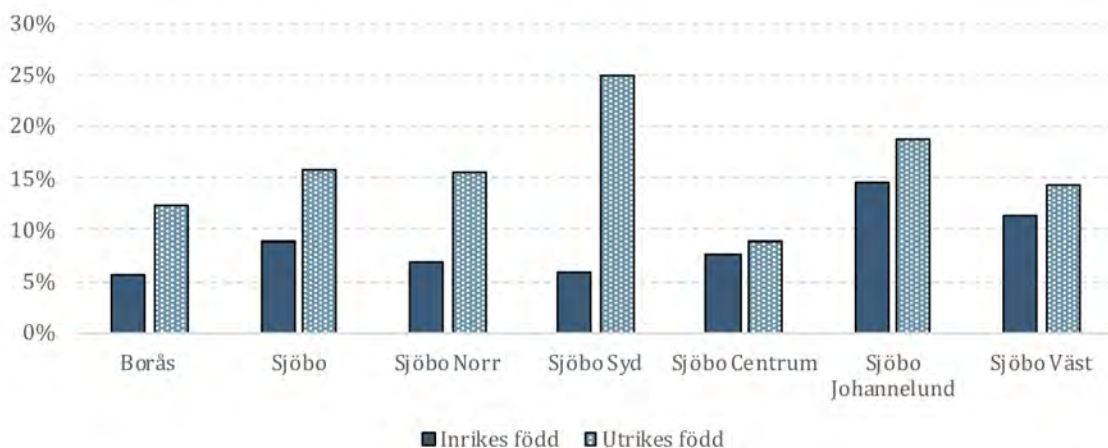

Andelen unga som är utan arbete och studier var under åren 2008–2018 relativt konstant i Borås Stad, med som högst 9 procent och som lägst 7 procent. På Sjöbo har dessa andelar varierat över tid. Kring Sjöbo Centrum har andelen UVAS minskat medan det kring Sjöbo Väst framkommer en ökning sedan år 2014. Även på Johannelund syns en viss ökning. Kring Sjöbo Norr ökade andelen under år 2012 och 2013 för att sedan sjunka till nivåer strax över Borås i sin helhet.

I Borås i sin helhet var dubbelt så många killar som tjejer i kategorin UVAS men på Sjöbo var skillnaden mellan könen marginell. Kring Sjöbo Norr var andelen högre bland killar (12 procent) än bland tjejer (7 procent). Kring Sjöbo Syd gällde det motsatta där 14 procent av tjejerna och 8 procent av killarna i aktuell ålder tillhörde den grupp vi här kallar UVAS.

Både i Borås i sin helhet och på Sjöbo dominerar de utrikes födda. Vi påminner om att gruppen unga är relativt liten i de olika områdena på Sjöbo och delar vi upp på in- och utrikes födda blir det än färre per grupp. De andelar som syns i figuren måste därför ses i ljuset av detta.

FIGUR 29. Andel unga som varken arbetar eller studerar, uppdelade i procent efter in- respektive utrikes födda, på Sjöbo och i Borås (2018).

3.7 Inkomster

3.7.1 Statistik

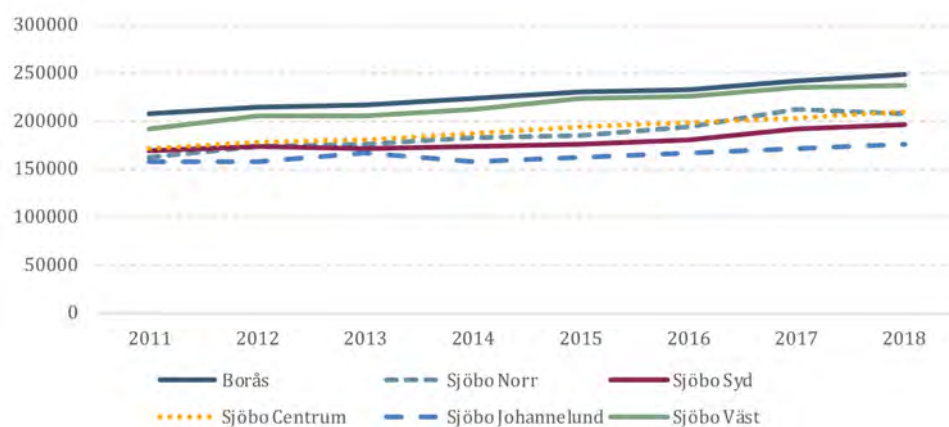
Medianinkomst

Inkomsten är naturligtvis betydelsefull för människor – då allt för låga inkomster är ett hinder för delaktighet i samhället och bidrar till utanförskap.

Medianinkomsten är ett mått som beskriver befolkningens inkomstnivå utan att påverkas av extremt höga eller låga värden. Vi använder därför medianvärdet för den disponibla inkomsten² per konsumtionsenhet³.

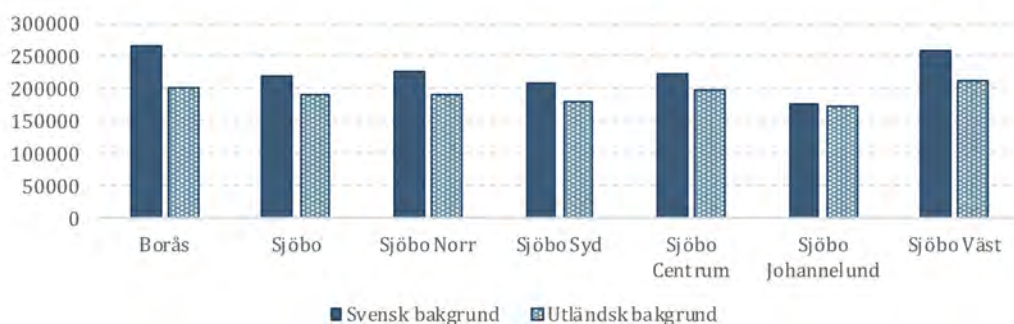
Medianinkomsten har ökat mellan 2011 och 2018, både i hela Borås och på Sjöbo. Bland boende kring Sjöbo Norr har medianinkomsten närmast sig genomsnittet för Borås medan vi ser en växande klyfta mellan Johannelund och Borås i sin helhet.

FIGUR 30. Medianinkomst bland boende i åldern 20 år eller äldre på Sjöbo och i Borås åren 2011–2018.

Medianinkomsten var högre bland inrikes födda än bland utrikes födda, men skillnaderna var något mindre på Sjöbo än i hela Borås. I Borås Stad år 2018 hade utrikes födda närmare 63 000 kronor lägre medianinkomst än inrikes födda. Bland boende kring Sjöbo Väst var skillnaden som störst, där skilde det drygt 46 000 kronor. Skillnaden på Johannelund var betydligt lägre, där skilde det drygt 3 000 kronor.

FIGUR 31. Medianinkomst bland boende i åldern 20 år eller äldre efter bakgrund på Sjöbo och i Borås 2018.

Män i Borås hade en medianinkomst som var närmare 12 400 kronor högre än kvinnorna. Bland boende kring Sjöbo Centrum var skillnaden större, drygt 25 000 kronor och minst skillnader mellan könen fanns bland boende kring Sjöbo Väst där det skilde drygt 14 500 kronor. Det var alltså större inkomstskillnader mellan könen i samtliga områden på Sjöbo än i genomsnitt i Borås.

^[2] Summan av alla inkomster och transfereringar (till exempel barn- och bostadsbidrag samt försörjningsstöd) minus slutlig skatt.

^[3] För att göra jämförelser av till exempel. Disponibel inkomst och ekonomisk köpkraft mellan olika typer av hushåll används ett viktsystem där konsumtionen är relaterad till hushållets sammansättning. Den disponibla inkomsten divideras med den konsumtionsvikt som gäller för hushållet.

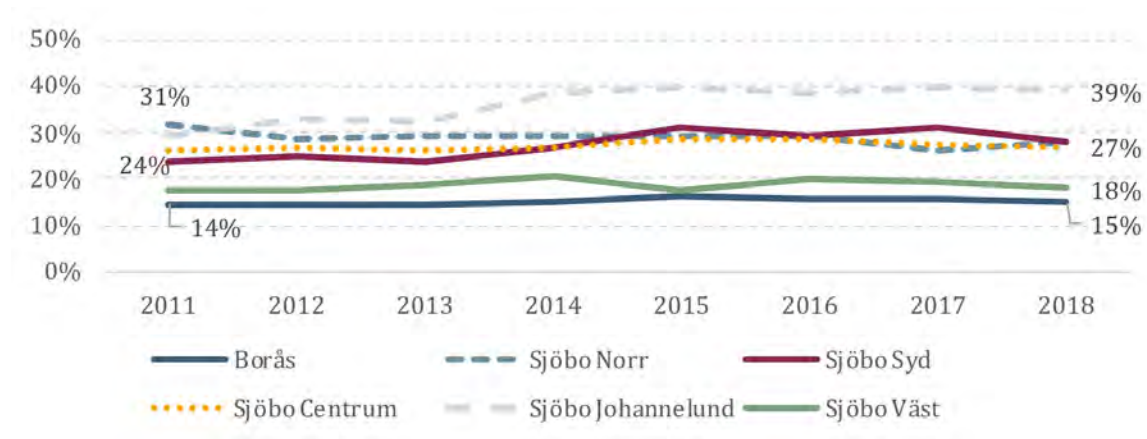
I Borås var medianinkomsten högst i åldersgruppen 45–64 år, närmare 60 000 kronor högre än bland de yngre åldersgrupperna. På Sjöbo var inkomsten i allmänhet som högst i den åldern men skillnaderna varierade. Kring Sjöbo Syd syntes en svag tendens till högre inkomst bland de yngsta men skillnaderna var små med undantag för den äldsta gruppen, pensionärerna. Även på Johannelund hade de yngsta den högsta inkomsten men skillnaden var liten. Kring Sjöbo Väst var inkomsten som lägst bland de yngsta och ökade sedan till att vara som högst mellan 46 och 64 år. I den åldersgruppen var inkomsterna kring Sjöbo Väst ungefär som i genomsnitt i Borås.

Låg inkomst

En låg inkomst avses de personer som lever i ett hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är mindre än 60 procent av medianvärdet för samtliga.

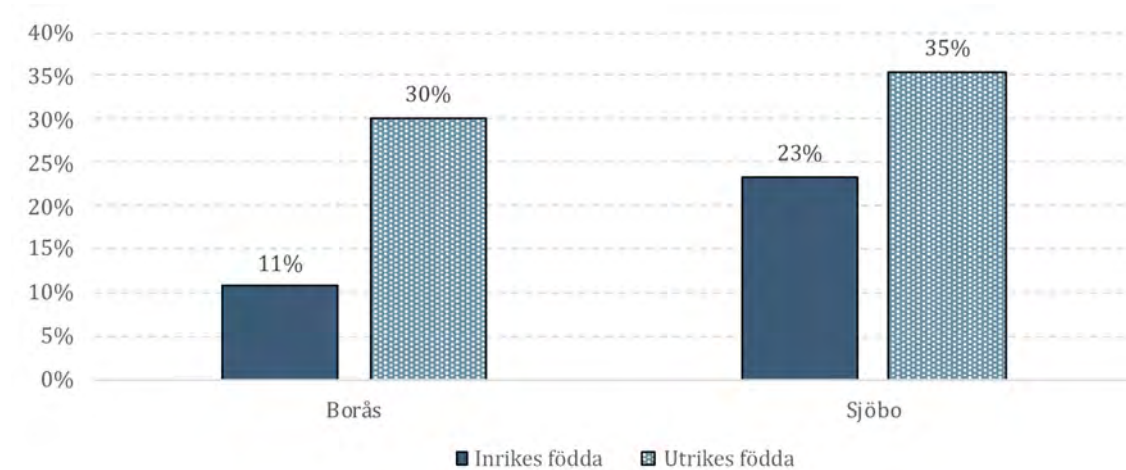
Andel personer som lever i hushåll med låg disponibel inkomst har varierat över tid med en ökning mellan år 2013 och 2014 på Johannelund. Därefter har andelen varit relativt hög, strax under 40 procent i det området. En svagt negativ trend finns kring Sjöbo Syd, medan Sjöbo Norr har en svagt positiv trend.

FIGUR 32. Andel med låg disponibel inkomst på Sjöbo och i Borås 2011–2018.

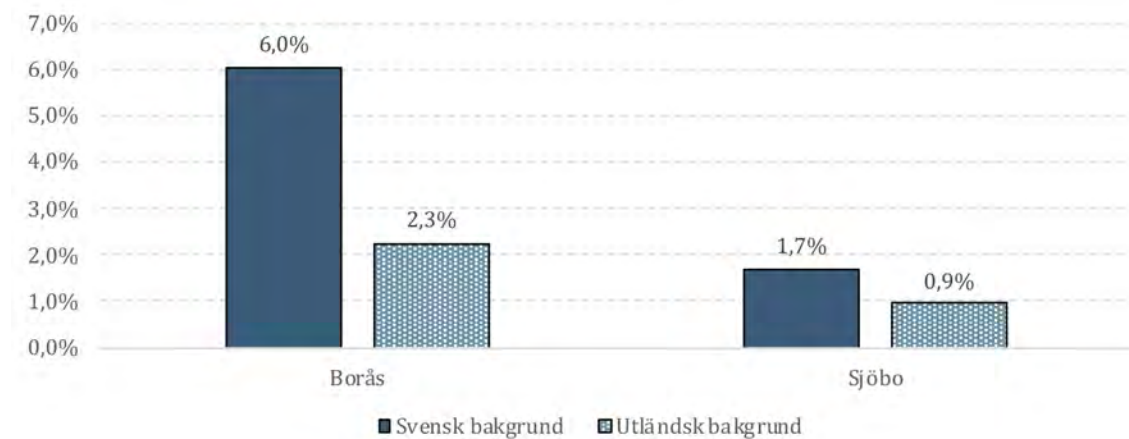
Både in- och utrikes födda hade mer ofta en låg disponibel inkomst på Sjöbo än i Borås i sin helhet. Bland utrikes födda var år 2018 skillnaden 5 procentenheter medan andelen bland inrikes födda var mer än dubbelt så hög. Det här hänger samman med att fler utrikes födda bor i de analyserade områdena medan det bland de inrikes födda oftare är mer utsatta grupper som bor i de områden som ingår i rapporterna.

FIGUR 33. Andel med låg disponibel inkomst efter in- respektive utrikes född på Sjöbo och i Borås 2018.

Andelen personer som lever i hushåll med hög disponibel inkomst (En inkomst som är minst 200 procent av medianinkomsten) är liten. 4,7 procent i befolkningen i Borås levde 2018 i ett hushåll med den höga nivån av inkomst. Även här är skillnaden mellan Sjöbo och Borås tydlig, liksom skillnaden relaterade till bakgrund. Få personer på Sjöbo hade en hög disponibel inkomst och bland personer med utländsk bakgrund var det färre än 1 procent.

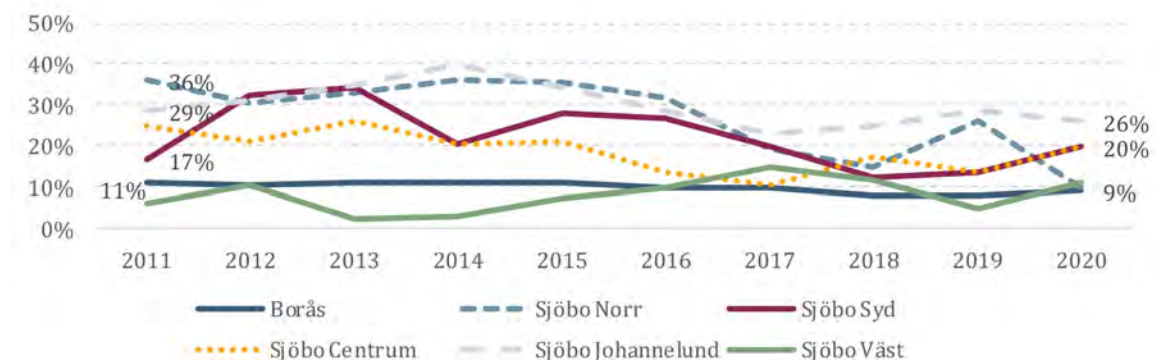
FIGUR 34. Andel med låg disponibel inkomst, uppdelad i procent efter svensk respektive utländsk bakgrund, på Sjöbo och i Borås (2018).

Barn i låginkomstfamiljer

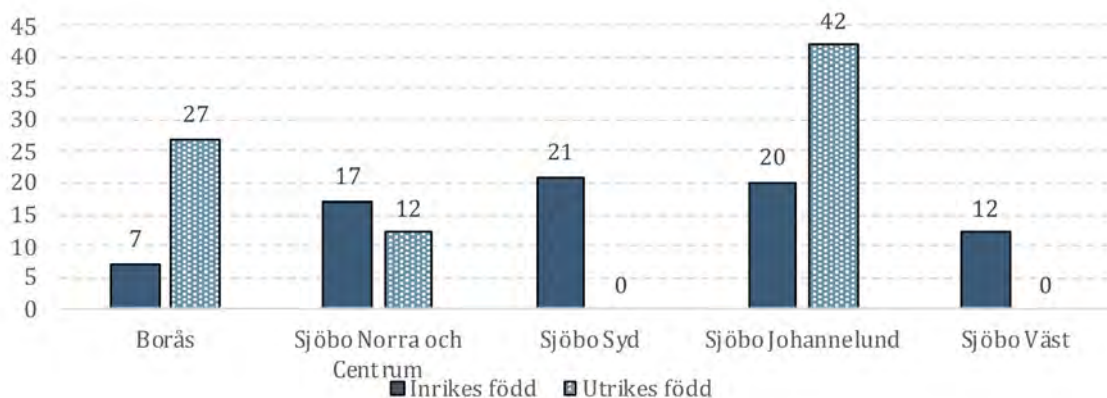
Att leva under förhållanden där inkomsterna inte räcker till det nödvändigaste medför ofta stora direkta konsekvenser för barn och hindrar deras möjligheter till utveckling och deltagande. Man brukar tala om barnfattigdom, vilket står i strid med FN:s barnkonvention. Trots det bodde nästan ett av tio barn i Sverige i hushåll med låg inkomst 2019. Siffran har varit densamma i Borås under perioden 2011–2020. Ett av tio barn levde i en familj med en utsatt ekonomisk situation. På Sjöbo var andelen högre och mer varierande över tid men sammantaget ändå positiv (som vi tidigare har beskrivit var andelen barn boende på Sjöbo liten och alla uppgifter som rör barn blir därför mer varierande och svåra att dra generella slutsatser ifrån).

FIGUR 35. Andel barn i familjer med låg disponibel inkomst på Sjöbo och i Borås år 2011–2020.

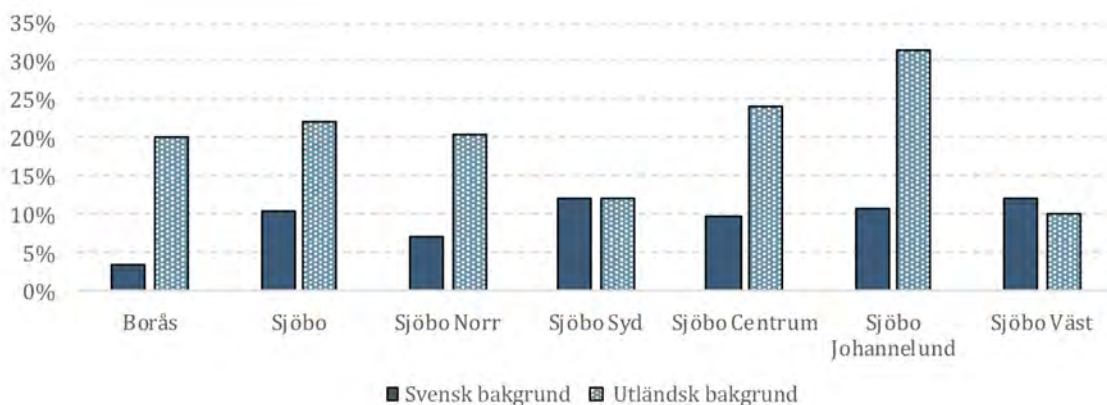
På samma sätt som för låg disponibel inkomst fanns det stora skillnader relaterade till födelseland i Borås som helhet. På Sjöbo är det i vissa fall av sekretesskäl inte möjligt att visa utrikes födda och Sjöbo Centrum och Sjöbo Norr har slagits samman till Sjöbo Norra och Centrum. Av samma skäl ska andelarna tolkas försiktigt. På Sjöbo Norra var det år 2020 fler inrikes födda barn i utsatt ekonomisk situation, medan det 2019 var nästan dubbelt så många utrikes födda (30 procent) som inrikes födda (16 procent) som levde i familjer med låg disponibel inkomst. På Johannelund däremot har relationen mellan in- och utrikes födda barn som lever i familjer med låga inkomster varit konstant över tid.

FIGUR 36. Andel barn i familjer med låg disponibel inkomst, uppdelad i procent efter in- respektive utrikes född, på Sjöbo och i Borås (2020).

Som ett alternativ till inrikes respektive utrikes födda tittar vi också på barn med utländsk bakgrund, det vill säga där barnet självt och/eller båda föräldrar är utrikes födda. På Sjöbo lever barn med svensk bakgrund i en mer gynnsam ekonomisk situation än barn med utländsk bakgrund, men i Borås i sin helhet har även barn med svensk bakgrund på Sjöbo i högre utsträckning vårdnadshavare med låga inkomster. På Johannelund berör detta nästan vart tredje barn.

FIGUR 37. Andel barn i familjer med låg disponibel inkomst, uppdelad i procent efter svensk och utländsk bakgrund, på Sjöbo och i Borås (2018).

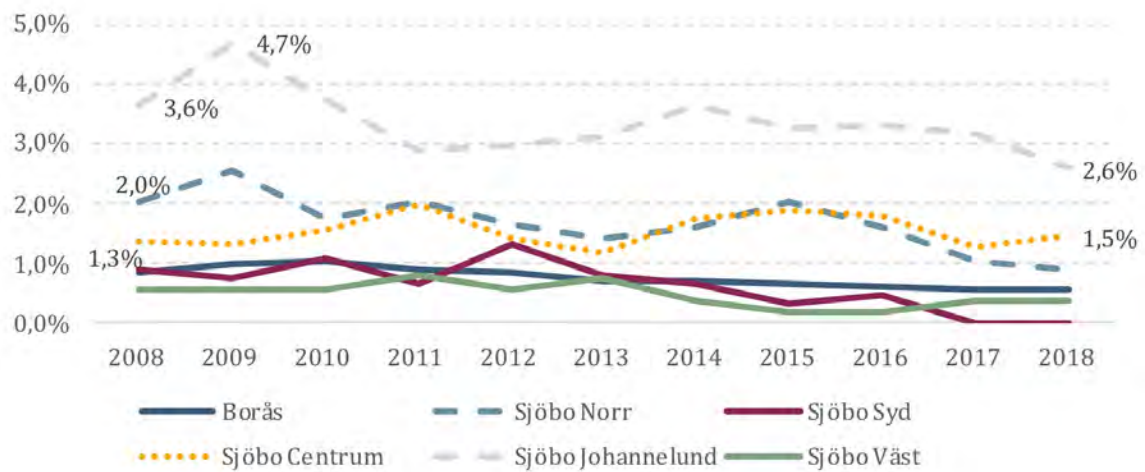

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd fungerar som ett yttersta skyddsnät för personer utan inkomst eller med för låga inkomster för att uppnå en lägsta skälig levnadsnivå. De siffror vi redovisar här beskriver andelen personer som har försörjningsstöd men inga andra ersättningar.

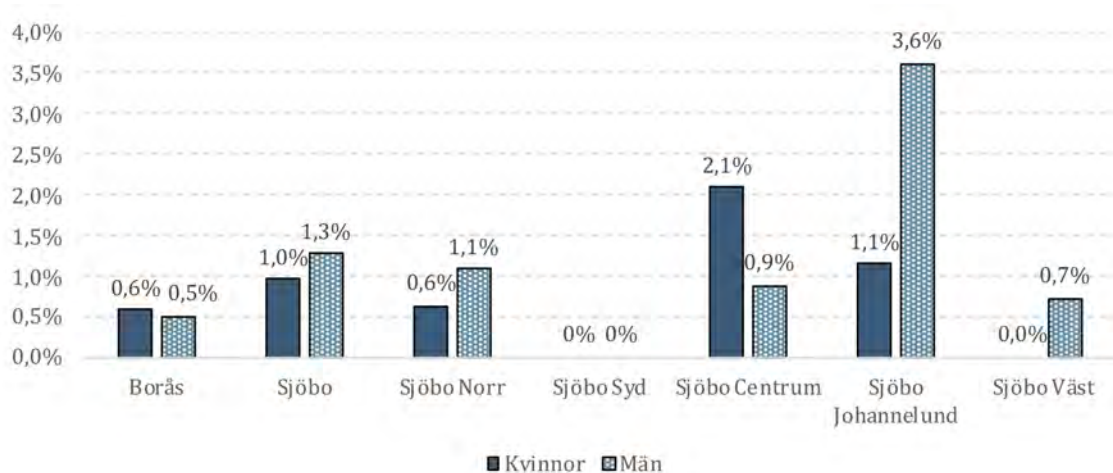
Andelen personer med försörjningsstöd minskade i samtliga områden på Sjöbo mellan 2008 och 2018, med undantag för boende kring Sjöbo Väst och Sjöbo Centrum. Under samtliga år har Johannelund haft den högsta andelen försörjningsstödstagare men också Sjöbo Centrum och Sjöbo Norr har under perioden haft en högre andel än genomsnittligt för Borås.

FIGUR 38. Andel personer med försörjningsstöd och utan andra ersättningar år 2008–2018.

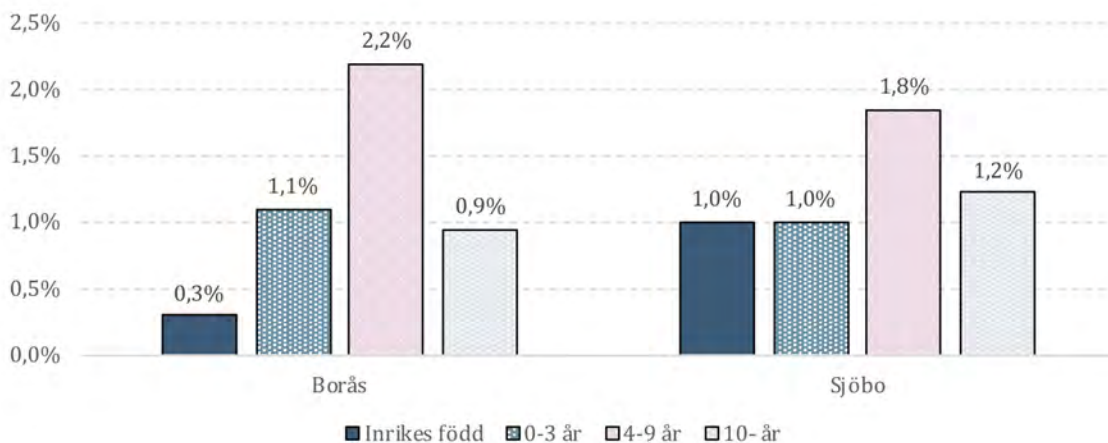
Fler män än kvinnor på Sjöbo har försörjningsstöd utan andra bidrag. Skillnaderna mellan könen är något större än i Borås som helhet där det är väldigt små skillnader mellan könen. Mest påtaglig är skillnaden på Johannelund där andelen män är mer än tre gånger så hög som andelen kvinnor. Kring Sjöbo Centrum var det år 2018 i stället dubbelt så hög andel kvinnor som hade försörjningsstöd.

FIGUR 39. Andel personer med försörjningsstöd och utan andra ersättningar, uppdelad i procent efter kön (2018).

Utrikesfödda personer med en vistelsetid i Sverige på 4–9 år var den grupp som i högst utsträckning hade försörjningsstöd, både på Sjöbo och i hela Borås. Men det som skiljer Sjöbo från Borås är den högre andelen bland inrikes födda och i viss mån bland de invånare som har den längsta vistelsetiden.

FIGUR 40. Andel personer med försörjningsstöd och utan andra ersättningar, uppdelad i procent efter vistelsetid i Sverige (2018).

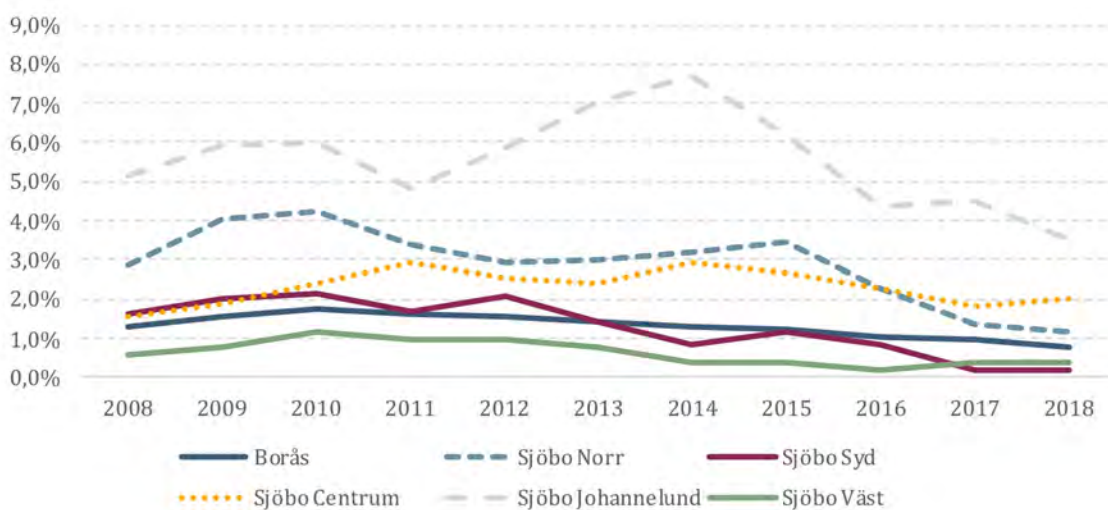
Långvarigt ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är ett vidare begrepp som omfattar både försörjningsstöd och skälig ersättning för livsföring i övrigt. Till skillnad från den tidigare beskrivna statistiken över försörjningsstöd kan hushåll med ekonomiskt bistånd alltså även ha andra bidrag.

Syftet med ekonomiskt bistånd är att kortvarigt lösa en ekonomisk utsatthet. Men ibland får hushåll stöd i upp till 10 månader eller mer, det kallas då långvarigt ekonomiskt bistånd. Att långvarigt befinna sig i bidragsberoende innebär ofta också ett långvarigt utanförskap.

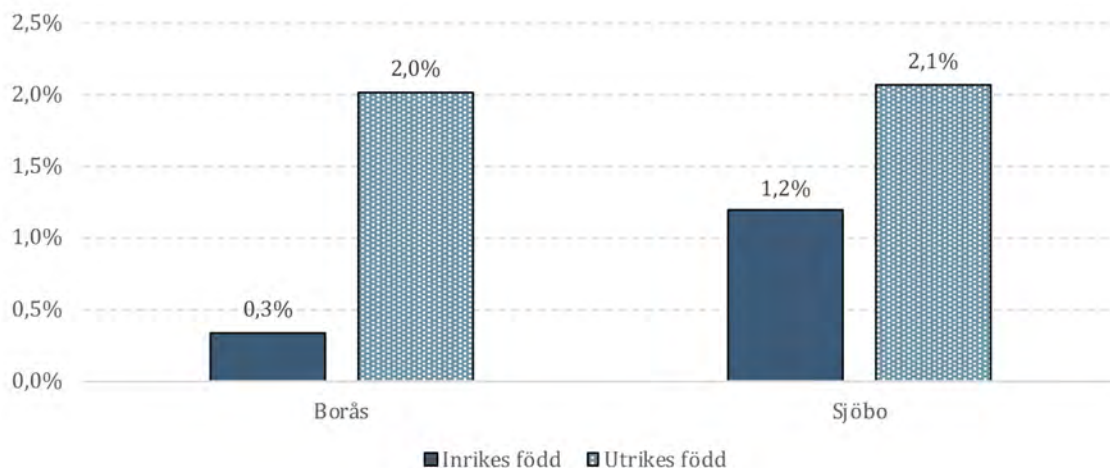
Även här är trenden svagt positiv. Allt lägre andel i befolkningen på Sjöbo finns i långvarigt bidragsberoende och vi ser minskningar framför allt från år 2015 och framåt.

FIGUR 41. Andel personer med långvarigt ekonomiskt bistånd år 2008–2018.

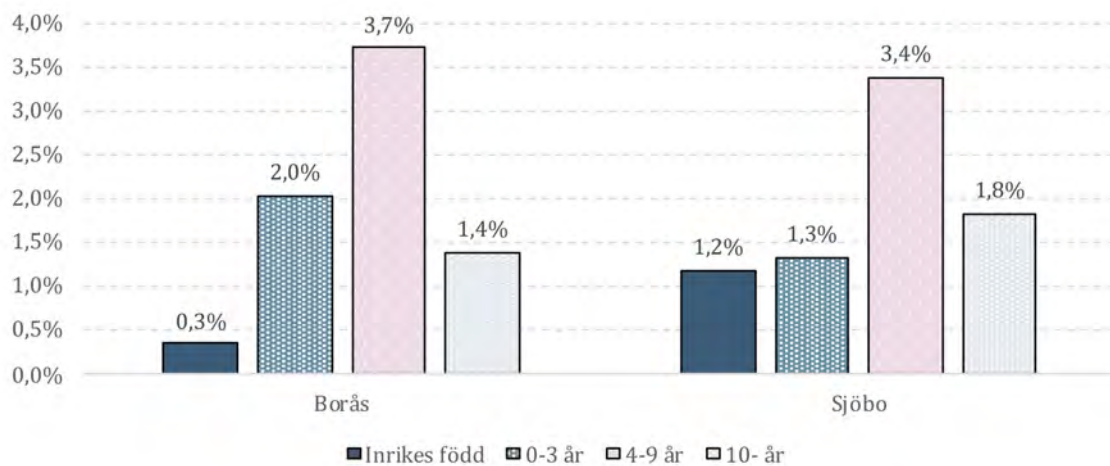
Något fler män än kvinnor hade långvarigt ekonomiskt bistånd på Sjöbo, men skillnaden var liten. Skillnaderna relaterade till födelseland var större, men det som utmärker Sjöbo är det som vi tidigare har diskuterat; det är inrikes födda på Sjöbo som skiljer sig från Borås i sin helhet medan utrikes födda har relativt genomsnittlig socioekonomisk situation.

FIGUR 42. Andel personer med långvarigt ekonomiskt bistånd, uppdelad i procent efter in- respektive utrikes född (2018).

Bland de utrikes födda var det framför allt personer som hade varit i Sverige 4–10 år som var långvarigt bidragsberoende.

FIGUR 43. Andel personer med långvarigt ekonomiskt bistånd, uppdelad i procent efter antal år i Sverige (2018).

3.8 Barns och ungas hälsa

En god start i livet är avgörande för barns livsvillkor och hälsa, både under uppväxten och senare i livet. Ett barn som har goda fysiska och ekonomiska uppväxtvillkor och trygga relationer till vuxna, bra kompisar och möjlighet att leka, mår och utvecklas bättre både kognitivt, mentalt, socialt och motoriskt.

3.8.1 Statistik

Ungas hälsa

Vartannat år besvarar elever i årskurs 6 och 8 på högstadiet och år 1 på gymnasiet i Borås en omfattande hälsoenkät. Ur elevhälsoenkäten som besvarades i oktober 2021 har vi valt ut ett antal frågor. Syftet är att komplettera statistiken genom att beskriva hur de unga själva uppfattar sitt liv och hur de mår på Sjöbo och i hela Borås.

I tabellen har vi sammanställt antal folkbokförda på Sjöbo och antal svar från elever som uppger att de bor på Sjöbo. Det kan dock finnas unga som inte är folkbokförda men ändå är boende på Sjöbo och dels tvärtom, personer som är folkbokförda på Sjöbo men som bor på en annan plats. Vidare kan gränserna för det som av eleverna betraktas som boende på Sjöbo skilja sig från de gränser som finns. Det kan också finnas felaktiga uppgifter om boende eller uteblivna svar. Med reservation för detta har svarsandelar beräknats.

TABELL 1. Deltagande i elevhälsoenkäten oktober 2021, Sjöbo.

Årskurs/ålder	Folkbokförda 2021	Antal svar	Andel svarande
Årskurs 6/ 12 år	60	52	87 %
Årskurs 8/ 14 år	60	48	80 %
Gymnasiet, årskurs 1/ 16 år	66	55	83 %

Av de 155 elever som deltog i enkäten, identifierade sig 86 personer som pojkar och 62 personer som flickor. Av dessa elever var 105 inrikes födda, samt 50 utrikes födda.

De vanligaste skolorna för elever i årskurs 6 var:

- Sjöboskolan, 23 elever
- Engelska skolan, 11 elever
- Erikslundskolan, 7 elever

De vanligaste skolorna för elever i årskurs 8 var:

- Erikslundskolan, 23 elever
- Engelska skolan, 11 elever
- Övriga skolor (1–4 elever per skola), 13 elever

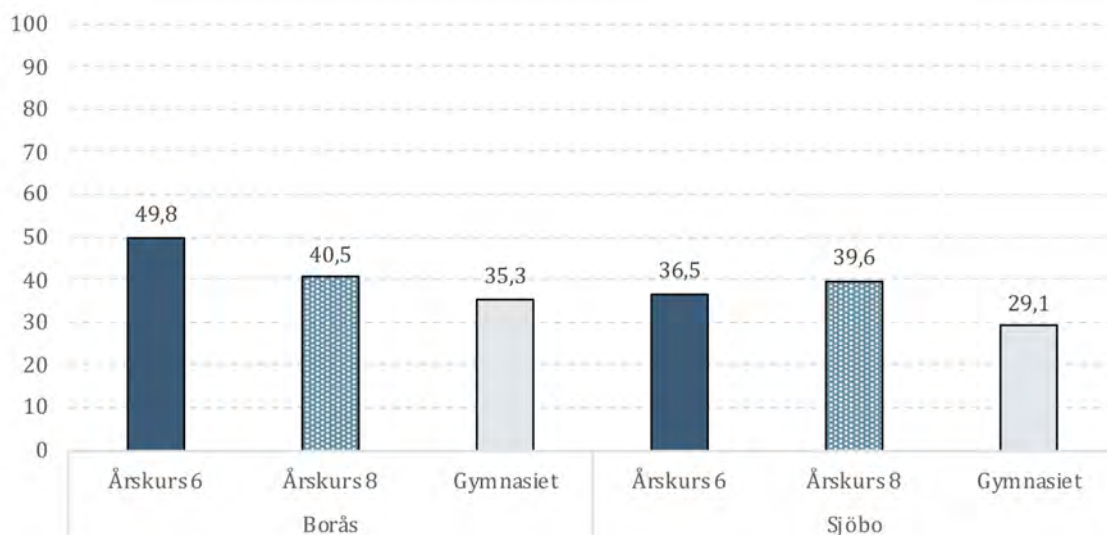
De vanligaste gymnasieskolorna var:

- Bäckängsgymnasiet, 16 elever
- Sven- Eriksonsgymnasiet, 13 elever
- Viskastrandsgymnasiet, 11 elever
- Almåsgymnasiet (6 elever)
- Övriga skolor (1–4 elever per skola), 9 elever

“Hur trivs du i stort sett med livet just nu?”

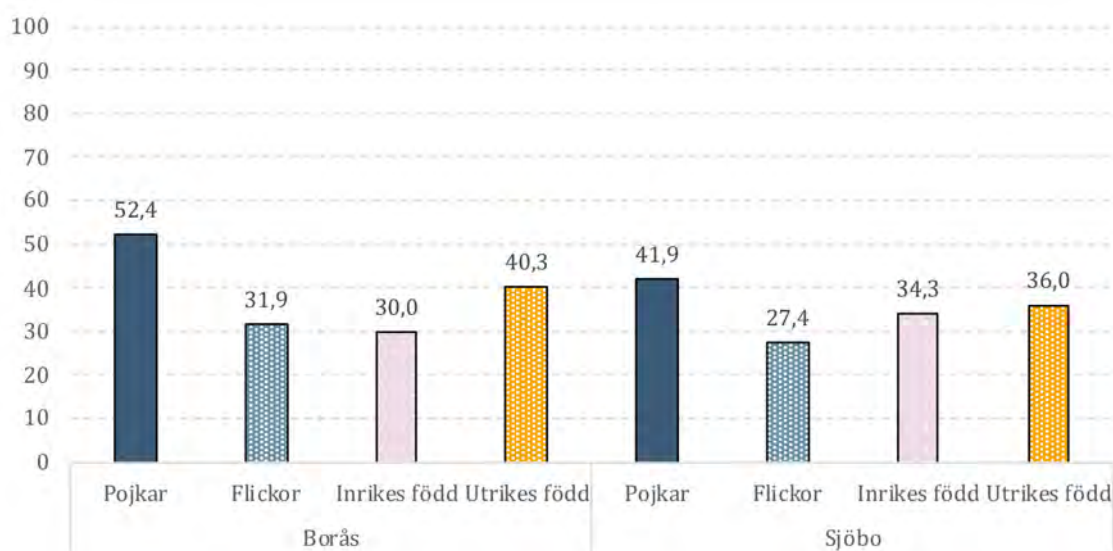
Generellt trivs de unga som bor på Sjöbo bättre med livet än samtliga i Borås. I hela Borås trivs de unga som bäst i årskurs 6, därefter minskar andelen ju äldre de blir. På Sjöbo däremot är de unga som mest nöjda med livet i årskurs 8, och som minst – mindre än i Borås i sin helhet – i gymnasiets årskurs 2.

FIGUR 44. Hur trivs du i stort sett med livet just nu? Andel i procent som svarar ”jag trivs mycket bra”, i årskurs 6, 8 och på gymnasiet, på Sjöbo och i Borås.

I samtliga undersökta årskurser trivs pojkar sammantaget bättre än flickor med livet, både i Borås och på Sjöbo, och de utrikes födda trivs bättre än inrikes födda. De mönster vi ser bland alla unga i Borås finns också i Sjöbo, men både pojkar och flickor trivs något sämre och detta verkar främst gälla de utrikes födda. Inrikes födda på Sjöbo uppger att de trivs bättre än i Borås sammantaget.

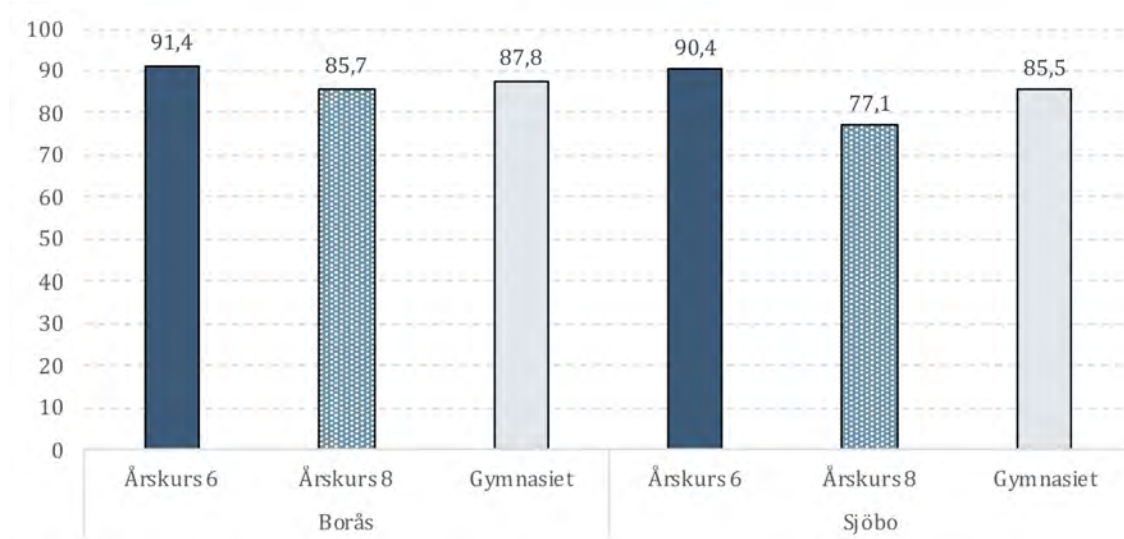
FIGUR 45. Hur trivs du i stort sett med livet just nu? Andel i procent som svarar ”jag trivs mycket bra”, uppdelad i procent efter kön samt in- och utrikes född, på Sjöbo och i Borås.

“Jag ser positivt på min framtid?”

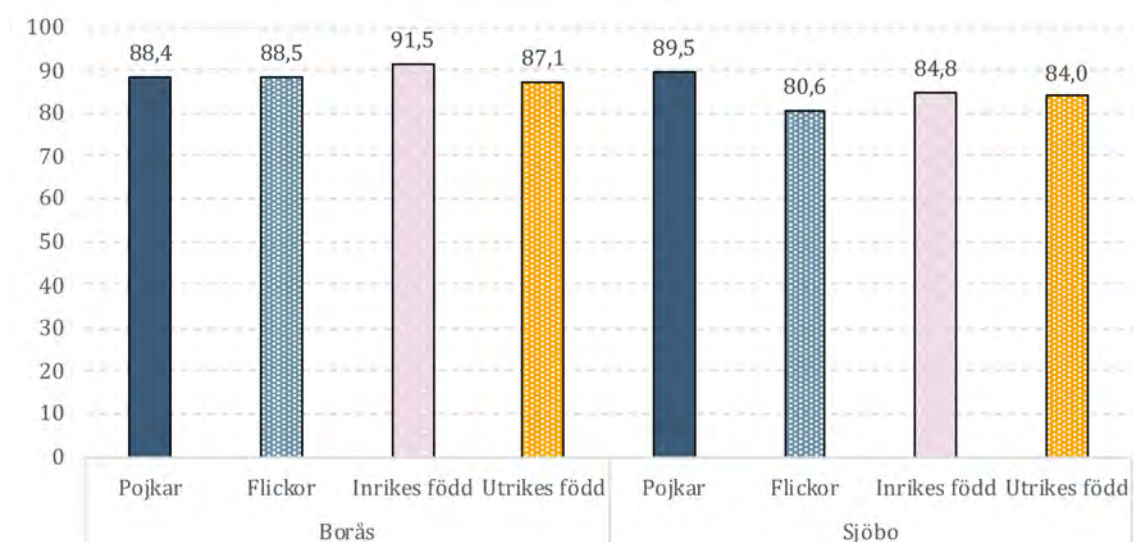
De unga på Sjöbo ser i samtliga årskurser mindre positivt på sin framtid än de unga i Borås sammantaget. Störst är skillnaden i årskurs 8 där andelen på Sjöbo är betydligt lägre än i hela Borås.

FIGUR 46. Jag ser positivt på min framtid? Andel i procent som svarar ”ja”, i respektive årskurs.

Det är framför allt flickorna på Sjöbo som i lägre utsträckning ser positivt på sin framtid. Relaterat till födelse land finns skillnader i hela Borås där utrikes födda i lägre utsträckning än inrikes födda svarar att de ser positivt på sin framtid. Dessa skillnader syns inte på Sjöbo.

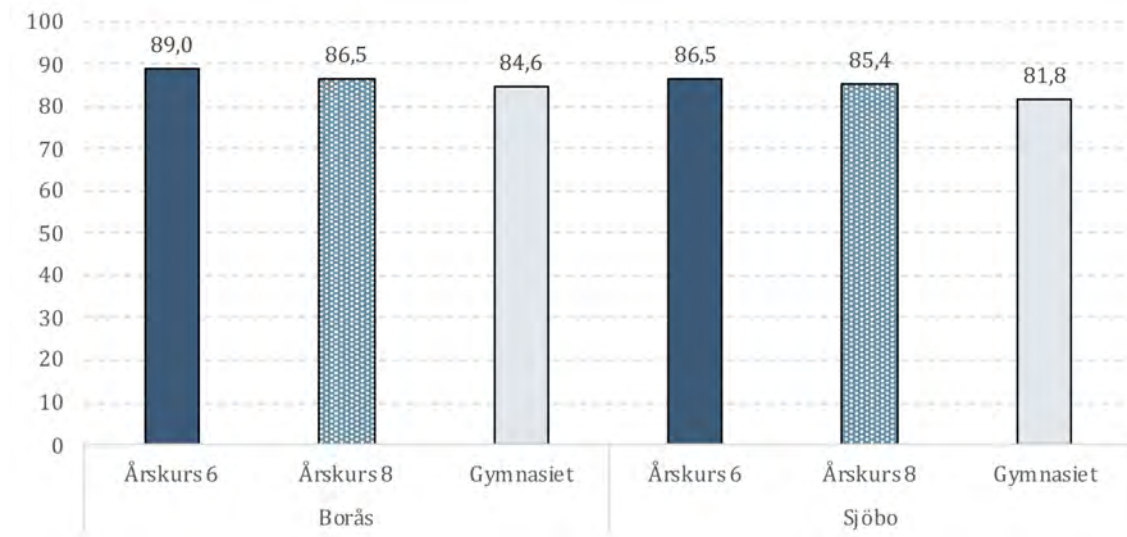
FIGUR 47. Jag ser positivt på min framtid? Andel i procent som svarar ”ja”, uppdelad efter kön samt in- och utrikes född.

“Har du någon vuxen i din närhet som du kan tala öppet och förtroligt med?”

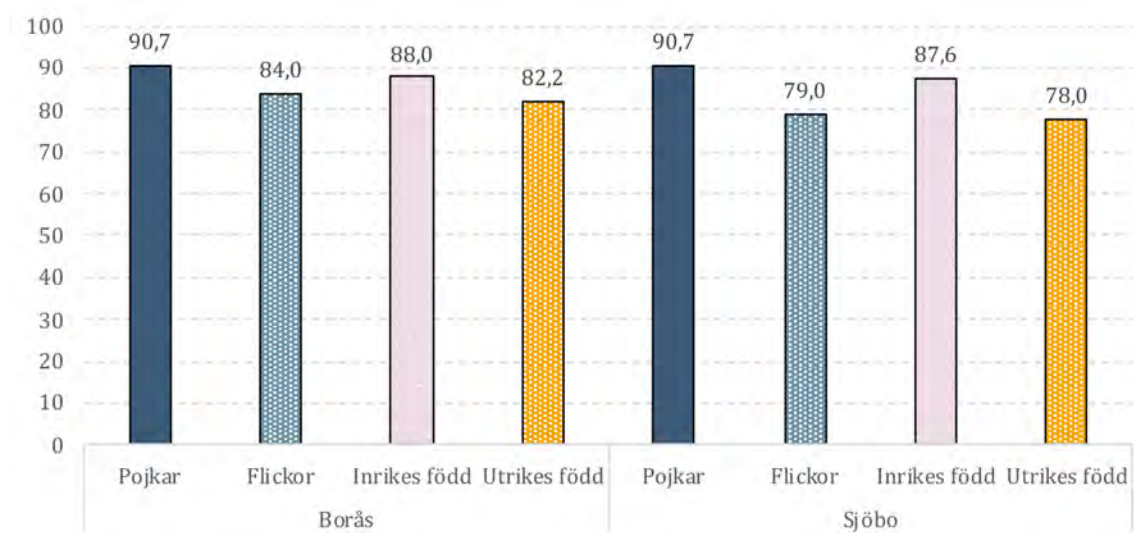
Ju äldre eleverna är, desto mer upplever de att de inte har någon vuxen i sin närhet att anförtro sig till. Eleverna i samtliga årskurser på Sjöbo upplever i lägre utsträckning än bland samtliga elever i Borås att de har en sådan vuxen i sin närhet.

FIGUR 48. Har du någon vuxen i din närhet som du kan tala öppet och förtroligt med? Andel i procent som svarar ”ja”, i respektive årskurs, i Borås och på Sjöbo.

Pojkar upplever oftare att de har någon att anförtro sig åt än flickor, och andelen är högre bland inrikes födda än bland utrikes födda. Skillnaderna mellan Sjöbo och alla elever i Borås är små när det gäller pojkar och inrikes födda medan flickor och utrikes födda mer ofta saknar en vuxen att tala öppet med.

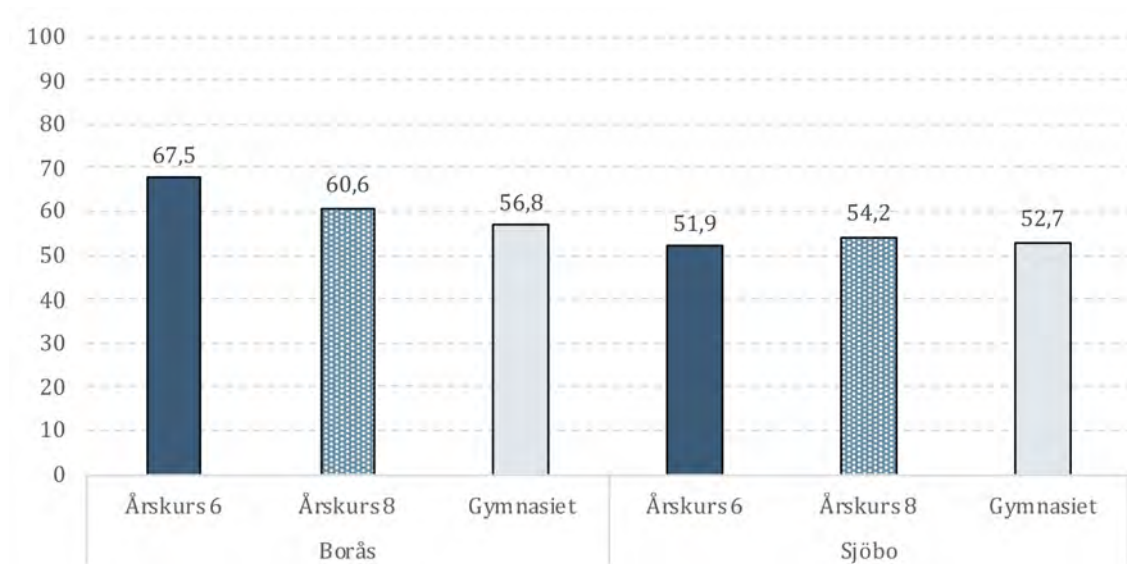
FIGUR 49. Har du någon vuxen i din närhet som du kan tala öppet och förtroligt med? Andel i procent som svarar ”ja”, uppdelad efter kön samt in- och utrikes född, i Borås och på Sjöbo.

“Hur ofta känner du dig ensam?”

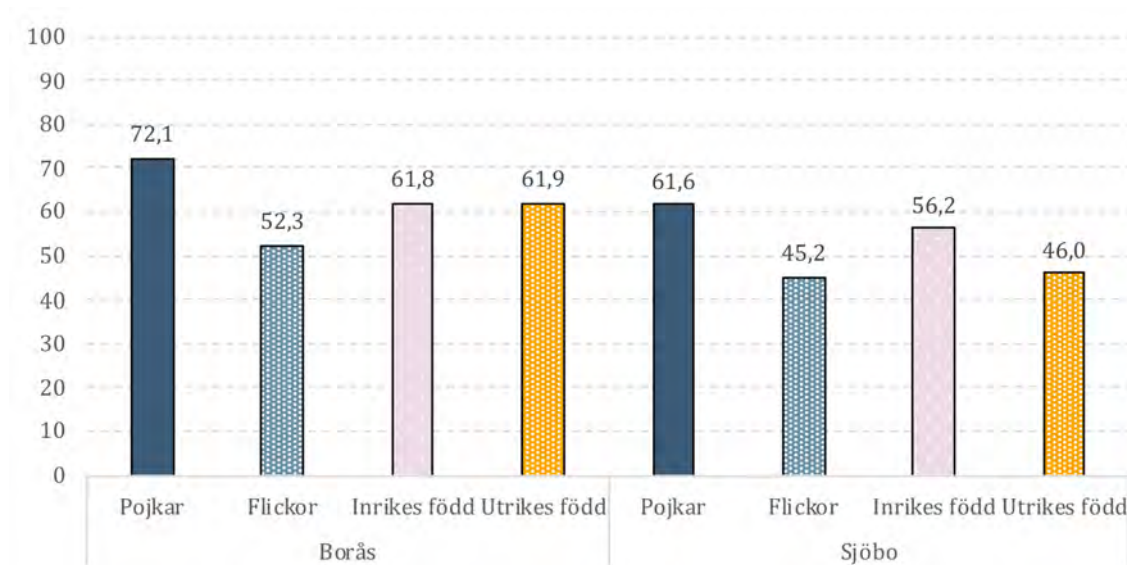
Elever boende på Sjöbo uppgav i lägre utsträckning att de aldrig eller sällan känner sig ensamma än i Borås totalt. Ju äldre eleverna blir desto färre uppger att de aldrig eller sällan känner sig ensamma i Borås i sin helhet medan det är mer lika oavsett ålder på Sjöbo. Mest påtaglig är skillnaden i årskurs 6 där bara drygt hälften av elever boende på Sjöbo aldrig eller sällan känner sig ensamma. Det är drygt 15 procentenheter lägre än i Borås totalt.

FIGUR 50. Hur ofta känner du dig ensam? Andel i procent som svarar ”aldrig eller sällan”, uppdelad efter årskurs, i Borås och på Sjöbo.

Pojkar anger i högre utsträckning än flickor att de aldrig eller sällan känner sig ensamma både i hela Borås och på Sjöbo, men andelen på Sjöbo är lägre både bland pojkar och flickor. Utrikes födda på Sjöbo uppger mer sällan att de inte känner sig ensamma och skillnaderna relaterade till födelseland är större på Sjöbo än i hela Borås.

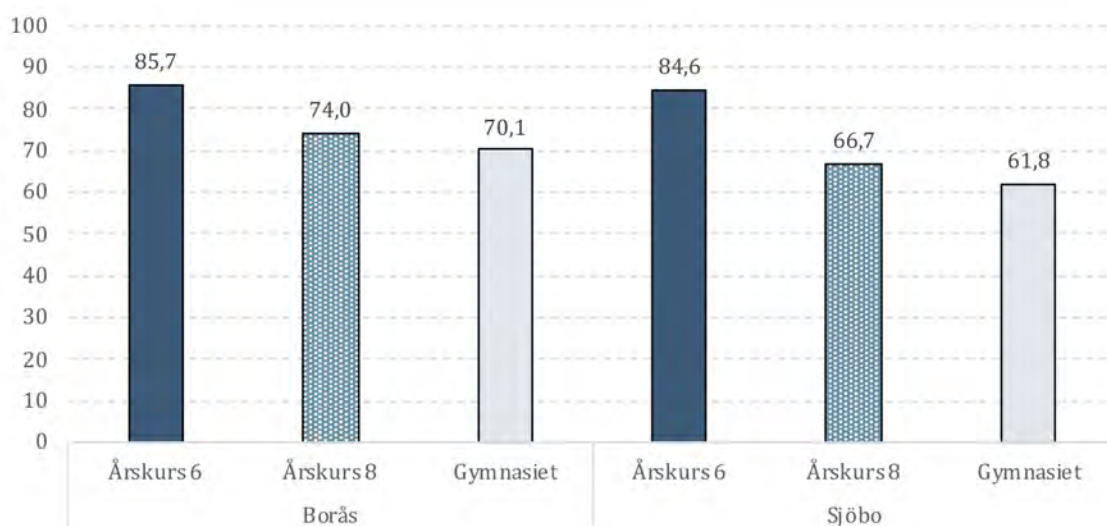
FIGUR 51. Hur ofta känner du dig ensam? Andel i procent som svarar ”aldrig eller sällan”, uppdelad efter kön samt in- och utrikes född, i Borås och på Sjöbo.

“Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?”

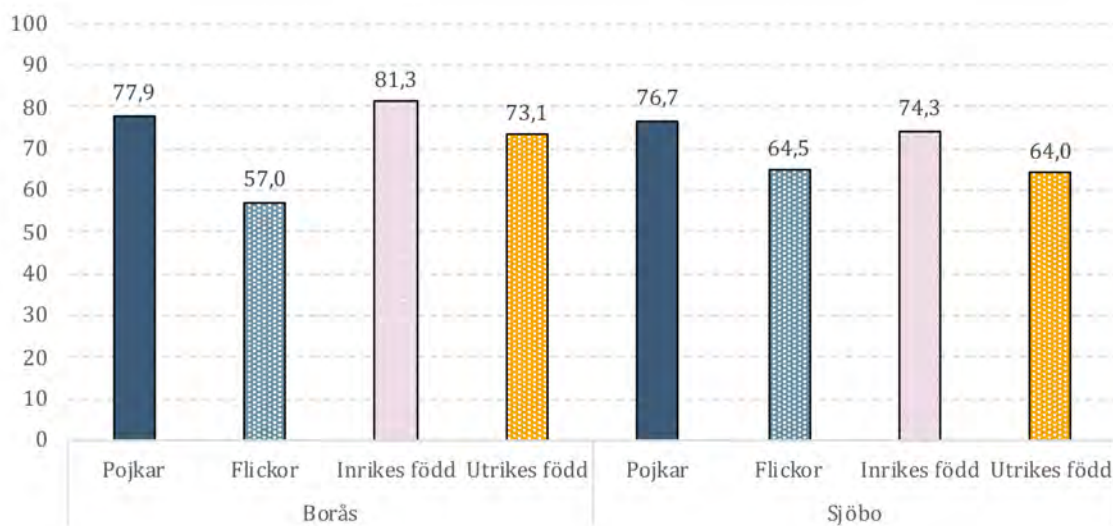
Elever i samtliga årskurser på Sjöbo upplever i lägre utsträckning än i Borås som helhet att det finns mycket att göra på fritiden och skillnaderna blir större ju äldre de är.

FIGUR 52. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden? Andel i procent som svarar ”våldigt eller ganska mycket”, uppdelad efter årskurs, i Borås och på Sjöbo.

Flickor både i Borås och på Sjöbo upplever i lägre utsträckning att det finns mycket att göra, men skillnaderna mellan könen är mindre på Sjöbo. Detsamma gäller utrikes födda elever jämfört med inrikes födda.

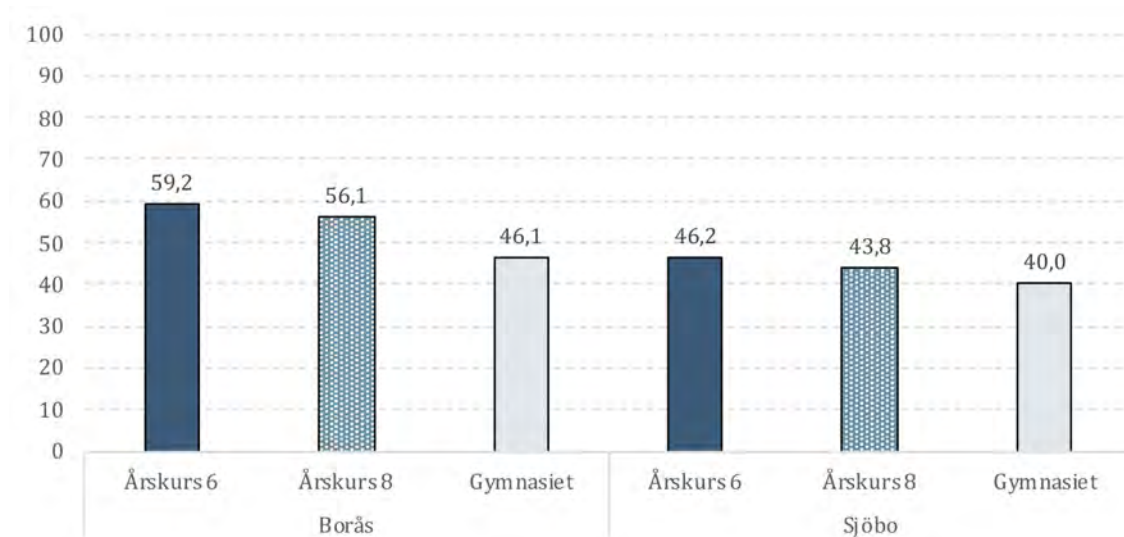
FIGUR 53. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden? Andel i procent som svarar ”våldigt eller ganska mycket”, uppdelad efter kön samt inrikes- och utrikes födda, i Borås och på Sjöbo.

“Är du medlem i någon förening?”

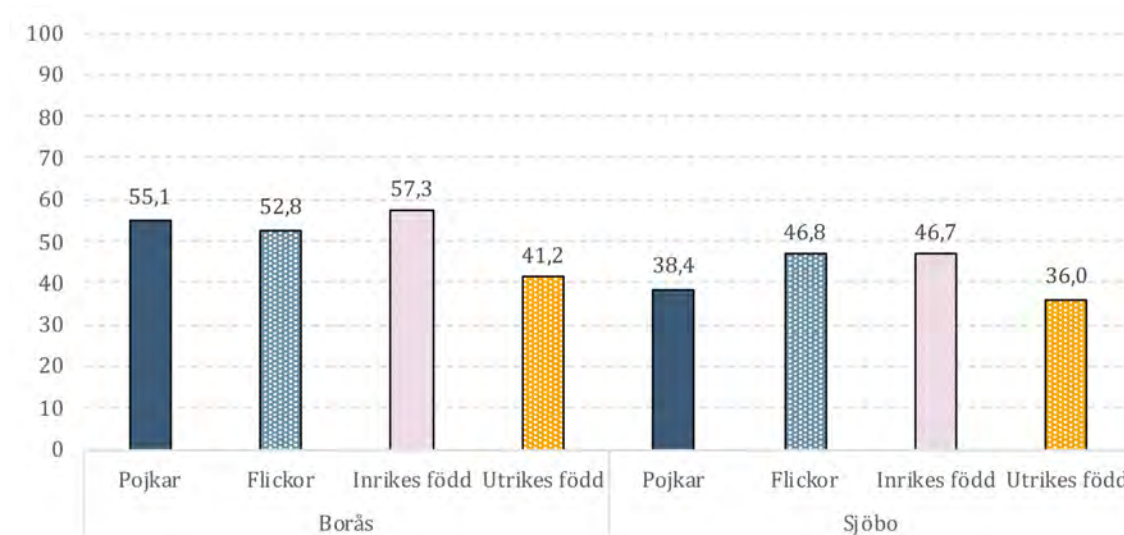
Närmare 60 procent av eleverna i hela Borås i årskurs 6 är medlemmar i en förening. Bland de svarande på gymnasiet är andelen lägre, 46 procent. En lägre andel på Sjöbo än i hela Borås är föreningsmedlemmar, framför allt i årskurs 6 och 8 skiljer det mycket.

FIGUR 54. Är du medlem i någon förening? Andel i procent som svarar ”ja”, uppdelad efter årskurs, i Borås och på Sjöbo.

Flickor på Sjöbo hade ett högre föreningsdeltagande jämfört med pojkar – tvärtemot Borås i sin helhet. I hela Borås skilde det också mer mellan in- och utrikes födda än på Sjöbo.

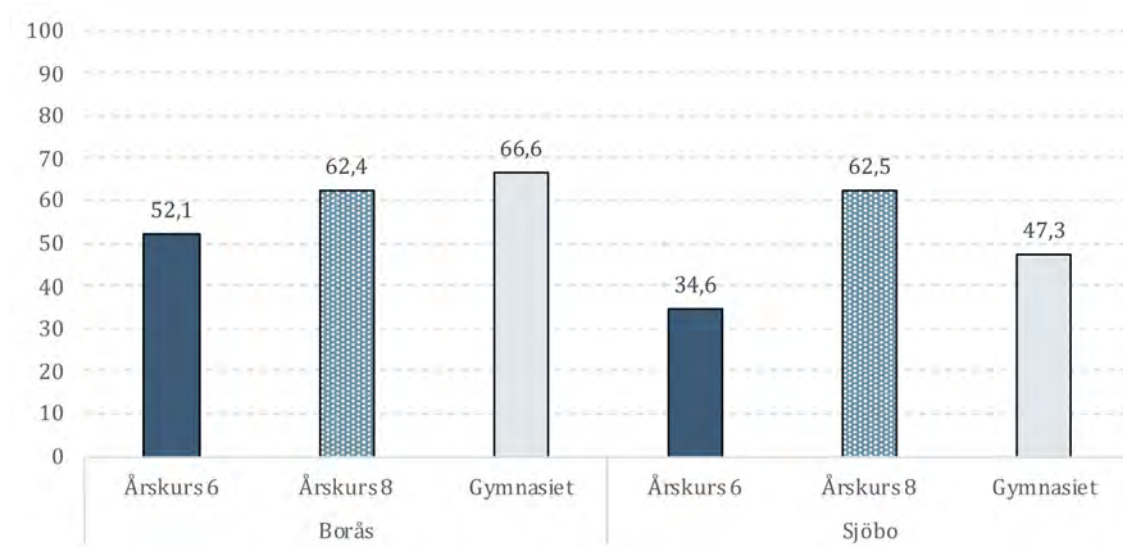
FIGUR 55. Är du medlem i någon förening? Andel i procent som svarar ”Ja”, uppdelad efter kön samt in- och utrikes född, i Borås och på Sjöbo.

“Hur ofta känner du dig trygg i ditt bostadsområde?”

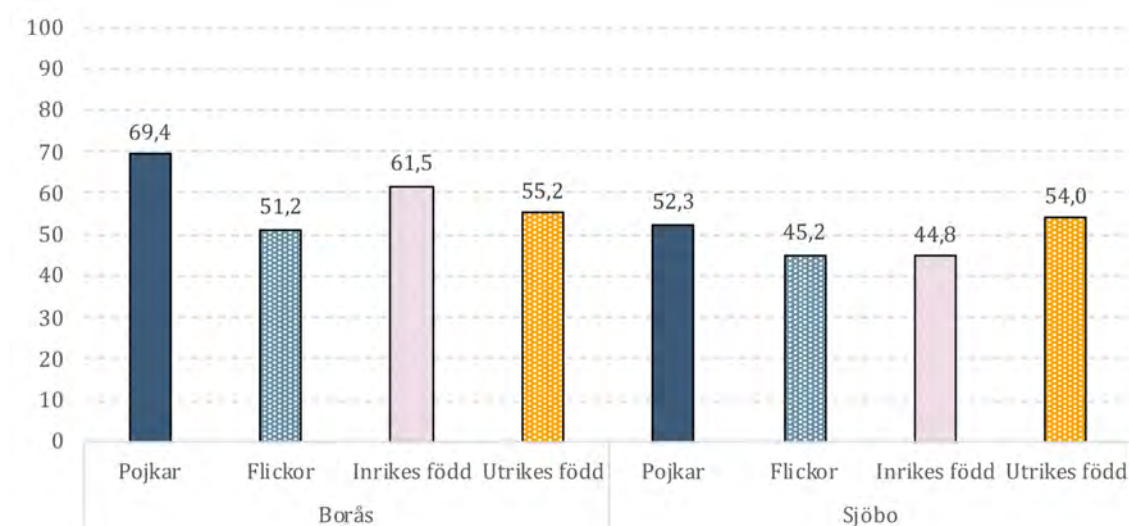
Bland elever i alla årskurser finns en större otrygghet på Sjöbo än bland samtliga elever i Borås. Bara en dryg tredjedel av eleverna i årskurs 6 på Sjöbo känner sig alltid trygga i sitt bostadsområde.

FIGUR 56. Hur ofta känner du dig trygg i ditt bostadsområde? Andel i procent som svarar "Alltid", uppdelad efter årskurs, i Borås och på Sjöbo.

Flickor är generellt sett mer otrygga än pojkar i sitt bostadsområde oavsett var de bor, men bland pojkar är skillnaden mellan Sjöbo och samtliga elever i Borås tydlig. Utrikes födda på Sjöbo känner sig mer trygga där än inrikes födda, för Borås i sin helhet gäller det motsatta.

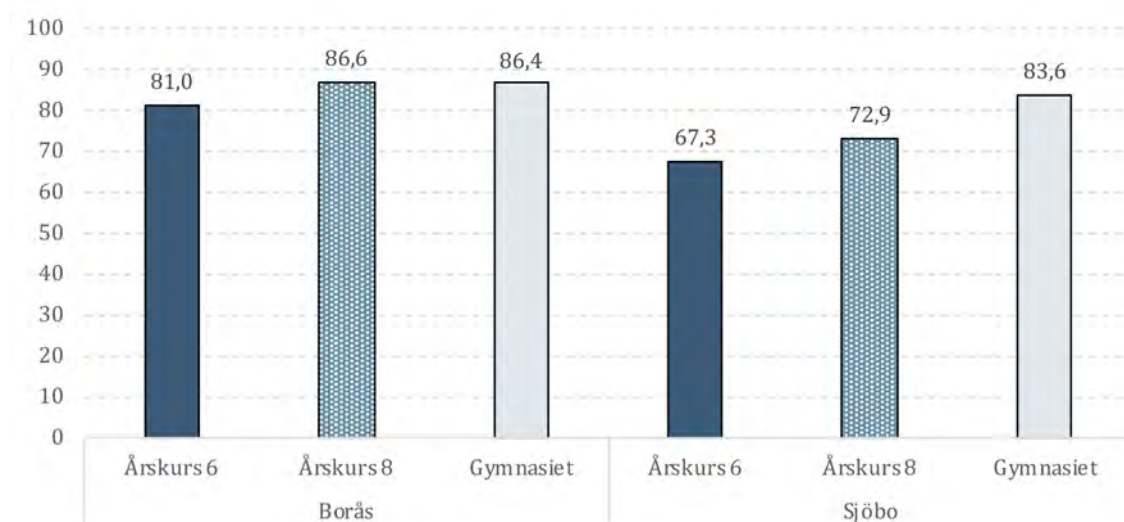
FIGUR 57. Hur ofta känner du dig trygg i ditt bostadsområde? Andel i procent som svarar "alltid", uppdelad efter kön samt in- och utrikes född, i Borås och på Sjöbo.

“Har du eget rum?”

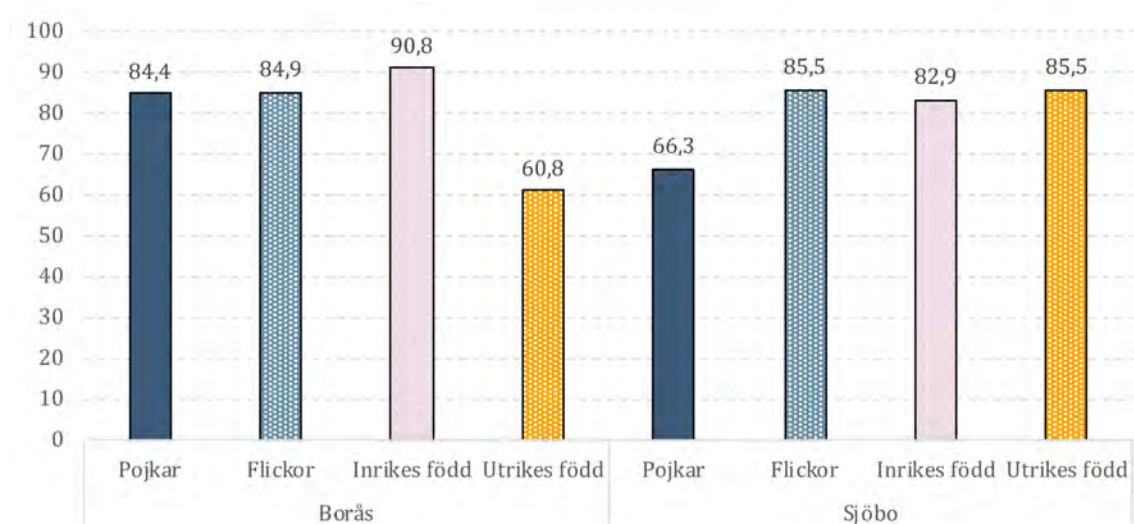
Vi har tidigare visat att personer på Sjöbo har färre kvadratmeter per person som bostadsyta. Att det är så, och att det finns en trångboddhet, understryks av andelen elever som uppger att de har ett eget rum. En lägre andel av eleverna som bor på Sjöbo har ett eget rum jämfört med Borås som helhet, men andelen ökar ju äldre de blir.

FIGUR 58. Har du eget rum? Andel i procent som svarar ”ja”, uppdelad efter årskurs, i Borås och på Sjöbo.

I Borås som helhet fanns inga skillnader mellan könen medan på Sjöbo hade flickor oftare eget rum. Utrikes födda hade i lägre utsträckning eget rum jämfört med alla elever i Borås, men bland boende på Sjöbo var det tvärtom en något högre andel.

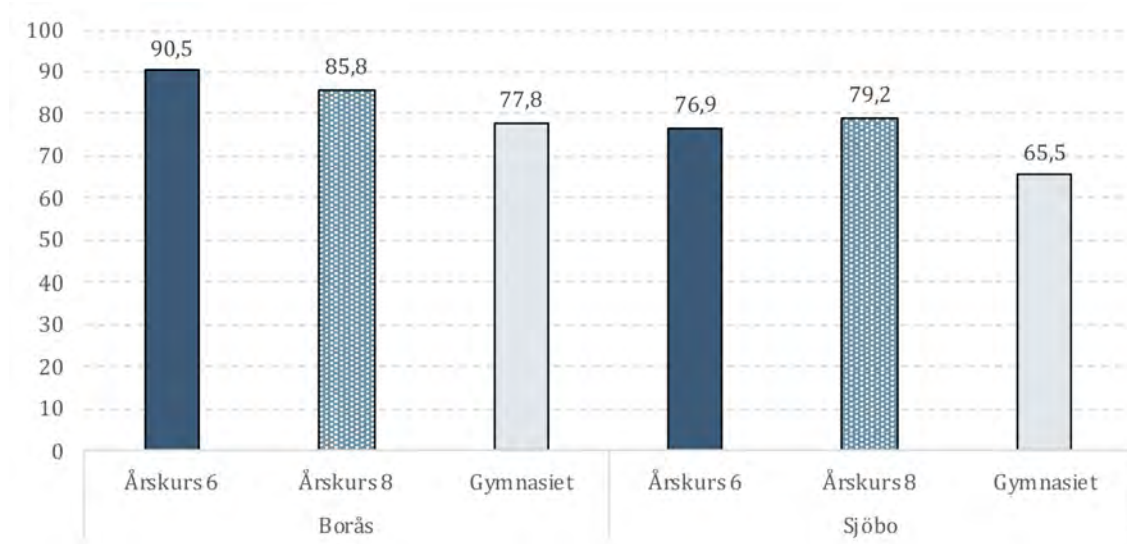
FIGUR 59. Har du eget rum? Andel i procent som svarar ”ja”, uppdelad efter kön, samt in- och utrikes född, i Borås och på Sjöbo.

“Hur pass bra ställt ekonomiskt tycker du att din familj har det?”

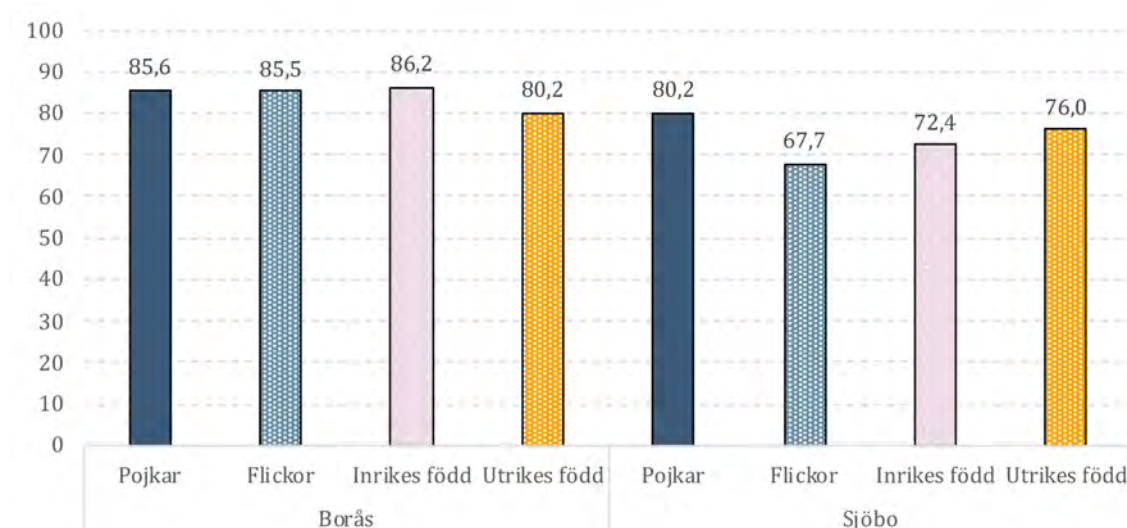
I samtliga årskurser upplever eleverna på Sjöbo mer sällan än i hela Borås att de har det mycket eller ganska bra ekonomiskt. Lägst andel som uppger att de har det mycket eller ganska bra ställt ekonomiskt finns bland eleverna i gymnasiet på Sjöbo.

FIGUR 60. Hur pass bra ställt ekonomiskt tycker du att din familj har det? Andel i procent som svarar ”mycket eller ganska bra”, efter årskurs, i Borås och på Sjöbo.

Totalt i Borås uppger utrikes födda att de i lägre utsträckning än inrikes födda har en mycket eller ganska bra ekonomisk situation – det motsatta gäller på Sjöbo. Mellan könen finns inga skillnader i Borås medan det är stora skillnader på Sjöbo, där flickor i betydligt lägre utsträckning uppger att de har det mycket eller ganska bra ställt.

FIGUR 61. Hur pass bra ställt ekonomiskt tycker du att din familj har det? Andel i procent som svarar ”mycket eller ganska bra”, uppdelad efter kön samt in- och utrikes född, i Borås och på Sjöbo.

3.9 Äldres hälsa, 65+

Cirka 22 000 Boråsare eller 19 procent är i åldersgruppen 65+, som innehåller flera generationer. Vi lever allt längre och är allt friskare. För att kunna arbeta mer evidensbaserat behöver vi mer kunskap om hur äldre Boråsare mår. Förebyggande och främjande åtgärder minskar samhällskostnader.

3.9.1 Statistik

Äldres hälsa, 65+

I november 2021–januari 2022 gick en pappersenkät ut till 6 000 personer som var över 65 år i Borås Stad. Enkäten undersökte hälsan bland personerna. Utskicket bestod av en pappersenkät på svenska, ett följebrev med information om undersökningen på svenska samt länk med tillhörande kod för en webbenkät. Eftersom Borås är ett finskt förvaltningsområde var följebrevet även översatt till finska samt engelska. Webbenkäten fanns på samtliga tre språk. Respondenterna hade även möjlighet att få en pappersenkät skickad till sig på finska eller engelska.

Av dessa 6 000 personer som enkäten skickades till, var det 190 personer som inte tillhörde urvalsramen och är benämnda som övertäckning. 3 762 svar inkom, vilket ger en svarsfrekvens om 65 procent. Denna är beräknad på 5 810 personer. Av samtliga svar är det 3 361 som har valt att svara på pappersenkäter, och 401 som har svarat via webbenkäten.

På Sjöbo inkom 352 svar, vilket ger en svarsfrekvens om 60 procent.

TABELL 2. Deltagande i hälsoenkäten äldres hälsa 65+ november 2021–januari 2022, Borås, antal, andel och svarsfrekvens.

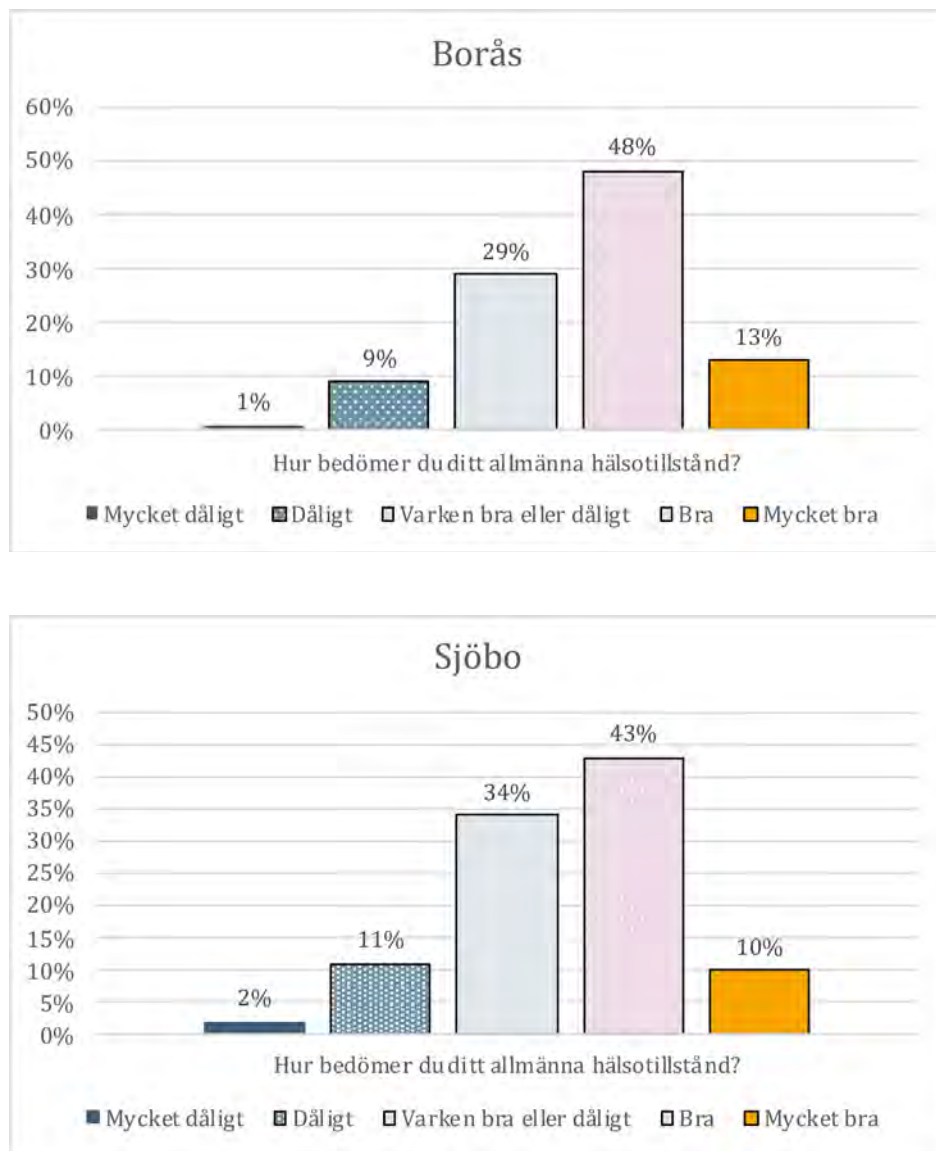
	Omfattning	Format	Antal svar
Inbjudna	6 000	Papper	3 361
Övertäckning	190	Webb	401
Antal svar	3 762		
Svarsfrekvens	65 %		

Här har vi valt ut ett antal frågor från den hälsoenkät som besvarades. Frågor som syftade till att besvara allmän hälsa, social hälsa, tandhälsa, läkemedel, fysisk aktivitet, matvanor, tobaksvanor, alkoholvanor, spelvanor, digitala vanor, trygghet och utsatthet, ekonomi och utbildning samt bakgrund. Syftet är att komplettera statistiken genom att beskriva hur de äldre själva uppfattar sitt liv, sina vanor och hur de mår på Sjöbo och i hela Borås.

“Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?”

På frågan om hur respondenterna bedömer sitt allmänna hälsotillstånd har en majoritet om 61 procent i Borås Stad svarat att deras hälsa är bra eller mycket bra. Endast 10 procent av respondenterna svarar att deras hälsotillstånd är mycket dåligt eller dåligt. Gällande det allmänna hälsotillståndet svarar större andel i den yngre åldersgruppen att deras hälsotillstånd är mycket bra, 18 procent, jämförelsevis med den äldre åldersgruppen, 6 procent. Sjöbo var den kommundel som hade högst procentenhet på svaren mycket dåligt eller dåligt om hur de bedömer sitt allmänna hälsotillstånd. Mellan män och kvinnor är det endast marginella skillnader i samma fråga.

FIGUR 62. "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Svar: "mycket dåligt", "dåligt", "varken bra eller dåligt", "bra", "mycket bra", andel i procent i Borås och på Sjöbo.

“Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?”

En femtedel i Borås svarar att de inte tycker att man kan lita på människor i allmänhet. På Sjöbo svarade var tredje person att de inte tycker att man kan lita på människor i allmänhet.

TABELL 3. “Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?” Svar: ja/nej, andel efter kön och ålder i hela Borås samt kommunal Sjöbo i procent.

	Kön		Sverige- finnar	Ålder		Kommundel Sjöbo
	Kvinna	Man		65–79 år	80 år eller äldre	
Ja	80 %	80 %	67 %	80 %	81 %	67 %
Nej	20 %	20 %	33 %	20 %	19 %	33 %
Antal svar	2 001	1 620	287	2 227	1 222	341

“Hur mycket litar du på..?”

Fler av de äldre i Borås svarar att de litar på sina grannar mer än de som bor i ens närliggande område. Offentliga verksamheter är det som minst andel litar på. Endast mindre skillnader kan urskiljas mellan kön. Dock kan den största skillnaden här urskiljas mellan Sjöbo och övriga områden. I Sjöbo är det endast 29 procent som svarar att de litar helt och hållet på sina grannar, medan övriga områden är det mellan 43–53 procent som svarar detta. Samma tendens syns i frågan om huruvida en litar på de som bor i ens område. Tillit till offentliga verksamheter ligger på samma nivå som övriga områden.

TABELL 4. “Hur mycket litar du på dina grannar?” Svar efter kön och ålder i hela Borås samt kommunal Sjöbo. i procent.

	Kön		Sverige- finnar	Ålder		Kommundel Sjöbo
	Kvinna	Man		65–79 år	80 år eller äldre	
Litar inte alls på	3 %	2 %	3 %	2 %	3 %	6 %
Litar bara till viss del på	13 %	12 %	22 %	12 %	13 %	20 %
Litar ganska mycket på	38 %	38 %	40 %	37 %	39 %	44 %
Litar helt och hållet på	46 %	48 %	35 %	49 %	45 %	29 %
Antal svar (exkl ”vet ej” – svar)	1 669	1 419	235	1 963	991	266
Andel ”vet ej”	16 %	13 %	20 %	12 %	19 %	22 %

“Röker du?”

I Borås som helhet röker inte 93 procent av respondenterna, 2 procent röker ibland och 6 procent röker dagligen. Det är något fler i den yngre åldersgruppen som röker än i den äldre. 34 procent svarar att de röker 5 till 9 cigaretter per dag (bland de som svarar att de röker ibland eller dagligen). På Sjöbo är det störst procentenhet, 11 procent, i hela Borås som anger att de röker dagligen.

TABELL 5. “Röker du?” Svar efter kön och ålder i hela Borås samt kommunal Sjöbo i procent.

	Kön		Sverige- finnar	Ålder		Kommundel
	Kvinna	Man		65–79 år	80 år eller äldre	Sjöbo
Nej	92 %	93 %	91 %	91 %	96 %	88 %
Ja, ibland	1 %	2 %	1 %	2 %	1 %	2 %
Ja, dagligen	6 %	5 %	8 %	7 %	3 %	11 %
Antal svar	2 021	1 637	297	2 252	1 237	344

“Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?”

Av resultatet framkommer det att det är framförallt män som brukar mer alkohol i Borås som helhet, samt att mängden alkohol minskar i samband med att åldern ökar. Även frekvensen av hur ofta en person brukar alkohol minskar i samband med att åldern ökar. En fjärdedel av respondenterna har aldrig druckit alkohol under de senaste 12 månaderna, varav fler kvinnor (30 procent) än män (19 procent) svarar att de inte har druckit alkohol. På Sjöbo har en tredjedel aldrig druckit alkohol under de senaste 12 månaderna (34 procent) och nästan en tredjedel dricker 1 gång i månaden eller mer sällan (27 procent). 17 procent dricker 2 till 4 gånger/månad och lika många dricker 2 till 3 gånger vecka. Endast 4 procent dricker 4 gånger eller mer i veckan.

TABELL 6. “Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?” Svar efter kön och ålder i hela Borås samt kommunal Sjöbo i procent.

	Kön		Sverige- finnar	Ålder		Kommundel
	Kvinna	Man		65–79 år	80 år eller äldre	Sjöbo
4 gånger/vecka eller mer	4 %	10 %	2 %	7 %	6 %	4 %
2 till 3 gånger/vecka	19 %	28 %	9 %	27 %	15 %	17 %
2 till 4 gånger/månad	24 %	27 %	21 %	28 %	20 %	17 %
1 gång/månad eller mer sällan	23 %	16 %	29 %	19 %	23 %	27 %
Aldrig	30 %	19 %	38 %	19 %	36 %	34 %
Antal svar	2 017	1 642	294	2 260	1 231	343

“Hur ofta använder du internet/digitala tjänster?”

I Borås i sin helhet är det 53 procent av de över 65 år som använder internet/digitala tjänster dagligen. 15 procent svarade att de använder det flera gånger i veckan och 22 procent svarade aldrig på frågan. På Sjöbo var det 30 procent som svarade att de aldrig använder internet eller digitala tjänster. Det framkommer att det är fler män än kvinnor som använder internet/digitala tjänster i större utsträckning.

TABELL 7. “Hur ofta använder du internet/digitala tjänster?” Svar efter kön och ålder i hela Borås samt kommunal Sjöbo i procent.

	Kön		Sverige- finnar	Ålder		Kommundel
	Kvinna	Man		65–79 år	80 år eller äldre	Sjöbo
Aldrig	24 %	19 %	34 %	10 %	44 %	30 %
Mer sällan är en gång per månad	5 %	3 %	5 %	4 %	5 %	4 %
1 till 3 gånger per månad	6 %	7 %	4 %	6 %	8 %	6 %
Flera gånger per vecka	15 %	15 %	13 %	15 %	14 %	15 %
Dagligen	50 %	57 %	44 %	66 %	30 %	45 %
Antal svar	2 014	1 645	292	2 257	1 234	343

“Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?”

En tredjedel av respondenterna i Borås avstår ibland från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, 8 procent undviker ofta att gå ut av rädsla. Fler kvinnor än män är rädda för att bli överfallen. Det är även en större skillnad mellan områden. På Sjöbo och i Centrum är respondenterna mest oroliga för att bli överfallna. På Sjöbo avstår eller avstår ibland mer än hälften att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen.

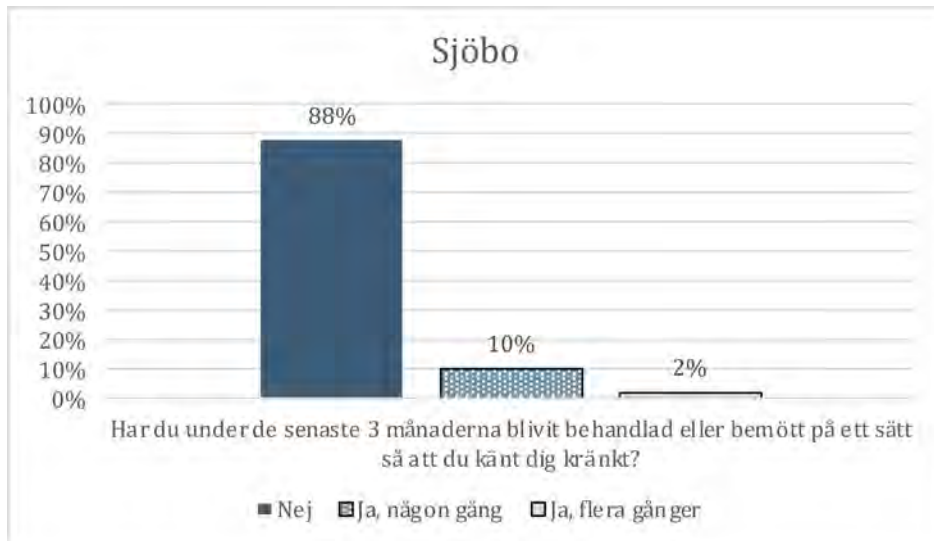
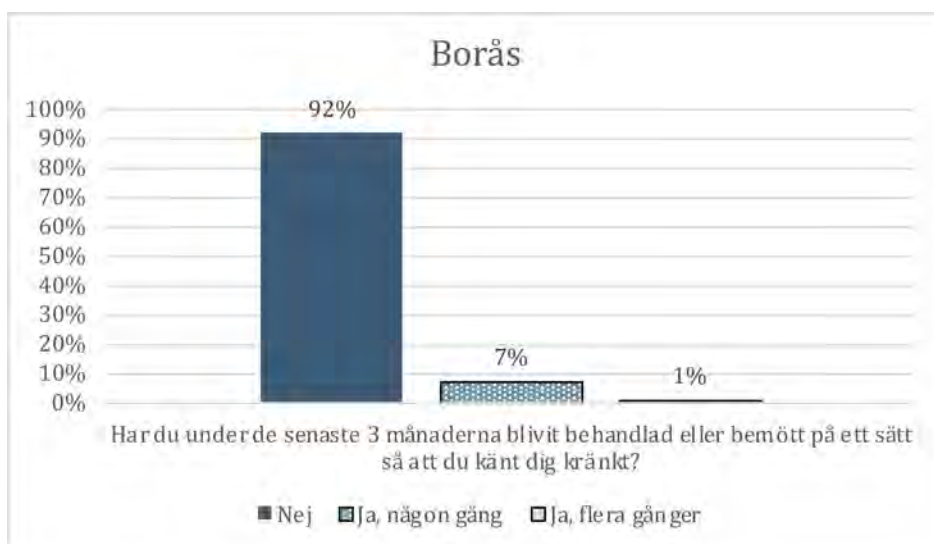
TABELL 8. “Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?” Svar efter kön och ålder i hela Borås samt kommunal Sjöbo i procent.

	Kön		Sverige- finnar	Ålder		Kommundel
	Kvinna	Man		65–79 år	80 år eller äldre	Sjöbo
Nej	47 %	74 %	45 %	59 %	61 %	45 %
Ja, ibland	41 %	23 %	42 %	34 %	29 %	39 %
Ja, ofta	12 %	3 %	13 %	7 %	10 %	16 %
Antal svar	2 011	1 642	295	2 262	1 221	343

“Har du under de senaste 3 månaderna blivit behandlad eller bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?”

I Borås är det 8 procent av de som är äldre än 65 år som upplever att de någon gång eller flera gånger under de senaste 3 månaderna har blivit behandlade eller bemötta på ett sätt så att de känt sig kränkta. På Sjöbo är det 12 procent.

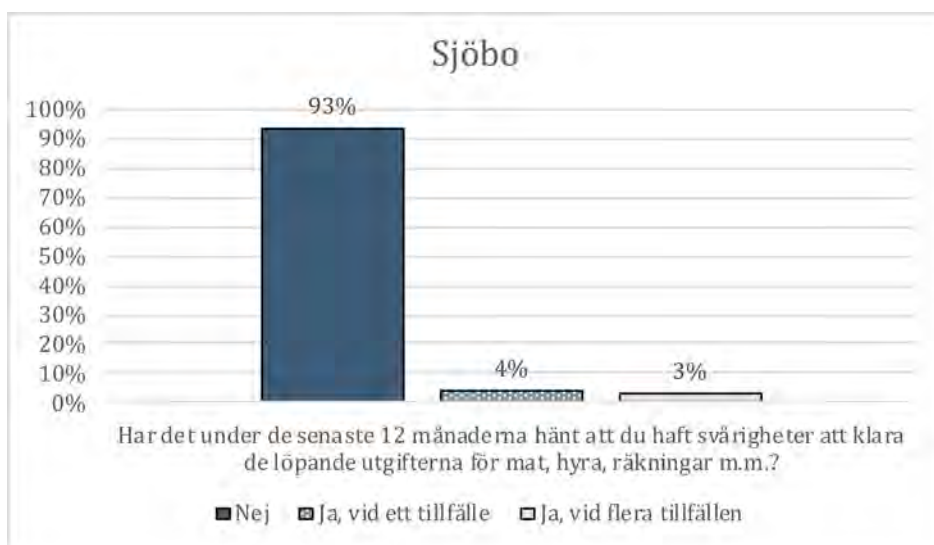
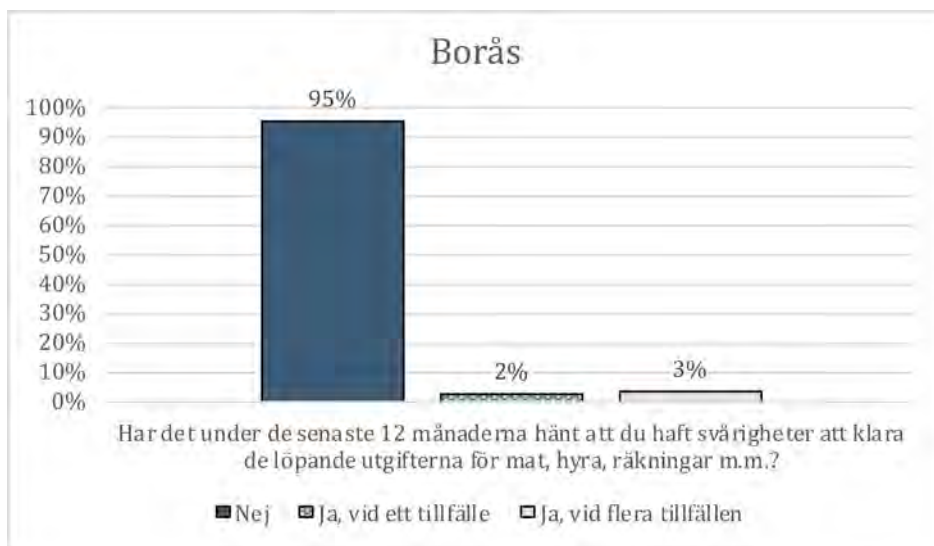
FIGUR 63. “Har du under de senaste 3 månaderna blivit behandlad eller bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?” Svar efter andel i procent, i Borås och på Sjöbo.

“Har det under de senaste 12 månaderna hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m?”

Endast 5 procent av de över 65 år i Borås har haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m. Andelen är något större på Sjöbo, 7 procent.

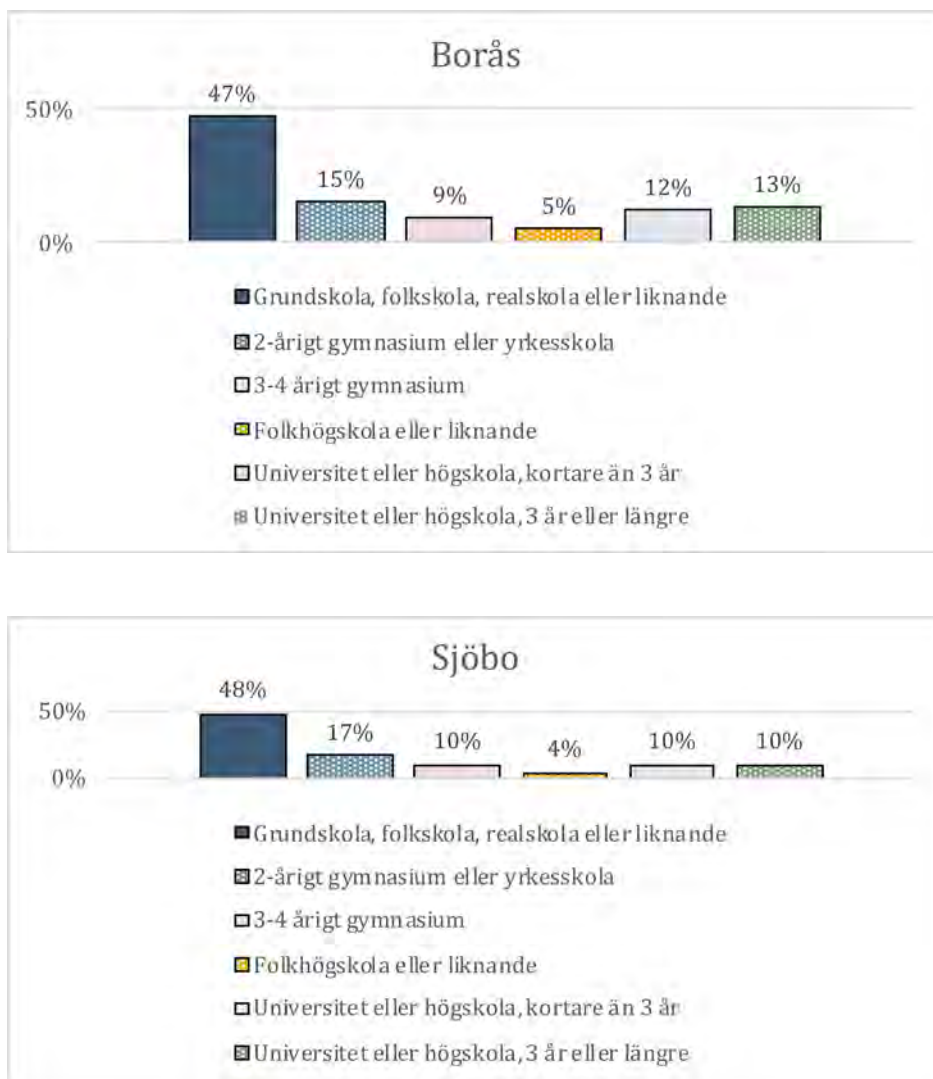
FIGUR 64. “Har det under de senaste 12 månaderna hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m.?” Svar efter andel i procent, i Borås och på Sjöbo.

“Vilken är din högsta genomförda utbildning?”

I Borås har ungefär hälften av alla i åldern 65 år och äldre grundskola, folkskola, realskola eller liknande som sin högsta genomförda utbildning. Den högsta genomförda utbildningen varierar mellan stadsdelarna. Sjöbo är en av de stadsdelar där befolkningen har lägst utbildningsnivå.

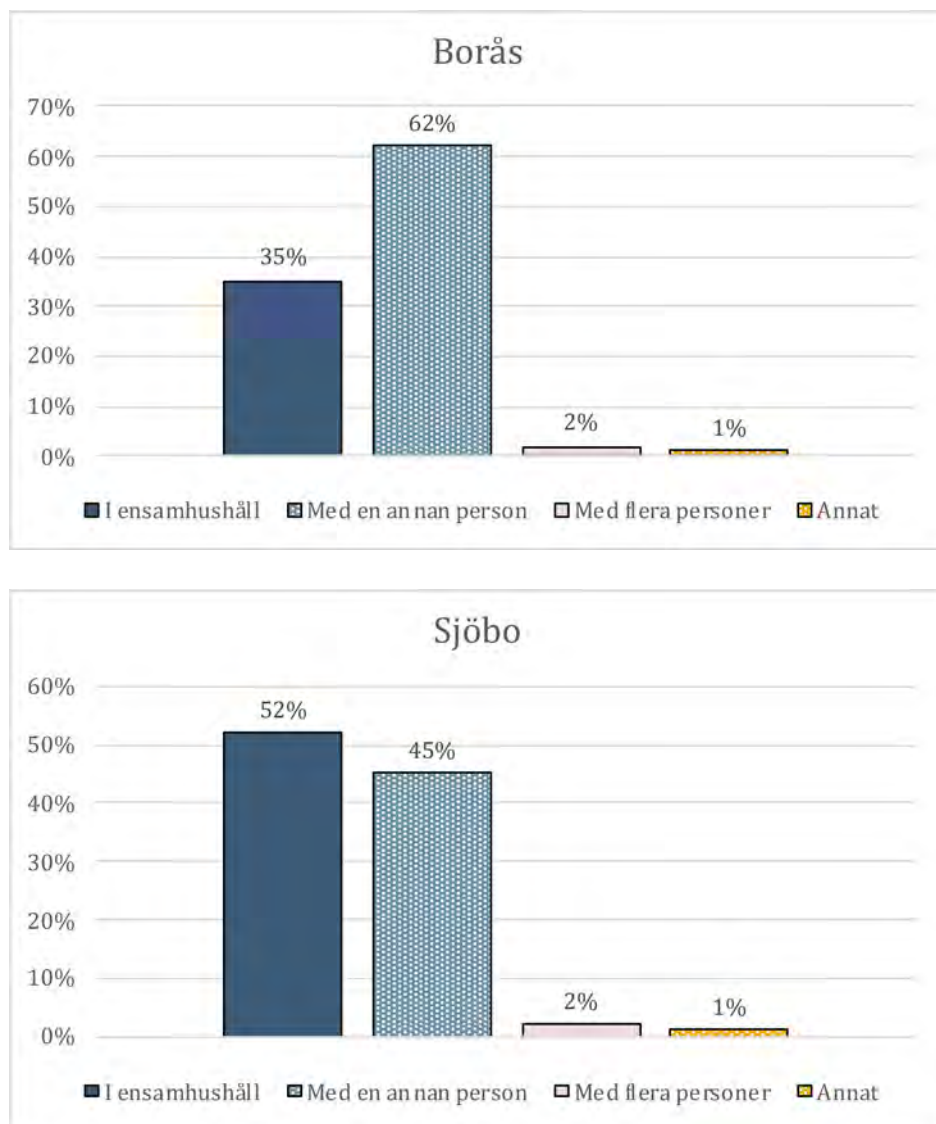
FIGUR 65. “Vilken är din högsta genomförda utbildning?” Svar i andel procent, i Borås och på Sjöbo.

“Hur bor du?”

I Borås som helhet är det vanligare att man bor tillsammans en annan person (62 procent) än att leva i ensamhushåll (35 procent). På Sjöbo är det än vanligare att leva i ensamhushåll (52 procent) än att leva med en annan person (45 procent).

FIGUR 66. “Hur bor du?” Svar efter andel i procent, i Borås och på Sjöbo.

“Var är du född?”

I stadsdelen Sjöbo bor det en större andel människor som är födda i ett annat land än i de andra stadsdelarna i Borås. På Sjöbo bor störst andel människor som är födda i Finland (16 procent) samt människor som är födda i något annat av de europeiska länderna (11 procent).

TABELL 9. “Var är du född?” Svar i procent.

Födelseland / världsdel	Sjöbo
Sverige	68 %
Finland	16 %
I något annat av de nordiska länderna	1 %
I något annat av de europeiska länderna	11 %
Utanför Europa	4 %
Antal svar	339

4 Slutord

Skillnader i livsvillkor är vår största utmaning för att uppnå social hållbarhet. Kunskapsunderlaget om Sjöbo, som innehåller både statistik och pågående arbete, hoppas vi kan bidra till träffsäkra prioriteringar och insatser på olika nivåer över tid. Med hjälp av kunskapsunderlaget kommer vi att utveckla en handlingsplan för lokal områdesutveckling samt samverka mellan aktörer på området som kommer att tydliggöra och prioritera aktiviteter på Sjöbo under 2023–2024.

Postadress: 501 80 Borås **Tfn:** 033-35 70 00 boras.se